

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา

โดย

นายนารถพงศ์	สุนทรนนท์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา
นายเทวฤต	เข้มขาว	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา
นายธีรพงศ์	ไกรนรา	สำนักงานประมงจังหวัดพังงา
นายอภิรักษ์	วรดี	เจ้าหน้าที่สำนักงาน ชกส.
นายสมยศ	สิงหการ	เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย
นายชำนาญ	พิ่งถิ่น	ผู้นำชุมชน
นางยุพิน	คันทาวิช	ผู้นำชุมชน
นางศุภจิรา	จิตงาม	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา
นางสาวจิรวรรณ	ลิขิตโยธิน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา

ชุดโครงการวิจัย การขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชื่อเรื่อง **เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา**
 โดย **ทีมวิจัยจังหวัดพังงา**
 ปี **2552**

บทคัดย่อ

การวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา เป็นการวิจัยในลักษณะของการพัฒนาผลงานวิจัย (Experimental development) ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ จังหวัดพังงา ในระหว่างปี 2548-2549 มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ (1) พั ฒ น า เครื่องมือในการปรับกระบวนการทัศน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์เพื่อการดำเนินการธุรกิจอย่างยั่งยืน (2) หาแนวทางในการขยายผลเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ในกลุ่มผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย (3) การพัฒนาฐานข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนของภาคีพันธมิตรในจังหวัดพังงา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนและ (4) หาแนวทางการพัฒนาการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ มีกระบวนการวิจัย 7 ขั้นตอน (1)ได้แก่การประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ (2) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการวางระบบท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (3)การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการท่องเที่ยวของภาคีพันธมิตรเครือข่าย (4) การจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์และภาคีเครือข่าย (5) การดำเนินการตามแผนฯของเครือข่าย (6) การดำเนินการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยว (7) การติดตามประเมินผลและการสังเคราะห์ตัวแบบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

พบว่า กิจกรรม การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างบทบาทสมมุติ การพบปะสมาชิกกลุ่ม การศึกษาดูงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การผลักดันให้เครือข่ายและภาคีมีแผนในการกำหนดทิศทาง การผลักดันให้มีศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนและการพบผู้สื่อข่าว ใช้เป็นพัฒนาเครื่องมือในการปรับกระบวนการทัศน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์เพื่อการดำเนินการธุรกิจอย่างยั่งยืนได้ ประเด็น แนวทางในการขยายผลเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ในกลุ่มผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย ให้เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเผยแพร่ประสบการณ์ให้ชุมชนที่สนใจเข้าใจปัญหาและอุปสรรค เพื่อเตรียมตัวก่อนตัดสินใจของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนขึ้น จำเป็นต้องจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่ม ให้เริ่มต้นจากการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อได้

ศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับแนวคิดในการทำงานร่วมกันก่อน จนกระทั่งได้กลุ่มที่มีแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องต้องกันเข้าร่วมกันในเครือข่ายขับเคลื่อนภาคีเครือข่ายไปด้วยกัน พร้อมจัดทำแผนทิศทางการพัฒนากลุ่มขึ้น ประเด็น ด้านศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ดำเนินการในมิติพื้นฐานที่มุ่งบริการนักท่องเที่ยวให้สามารถรับรู้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ได้ทันที ได้แก่ เส้นทางคมนาคม แผนผังชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ คำขวัญ เวลาเปิด-ปิด ศูนย์ฯ แผนผังโครงสร้างกลุ่มท่องเที่ยวและชุมชน เว็บไซต์การท่องเที่ยวชุมชน (เมนูนำเที่ยว) โบชัวร์โปรแกรมการท่องเที่ยว จุดรับข้อตกลงจำหน่ายการให้บริการท่องเที่ยว กฎกติกาของชุมชน แจ้งให้นักท่องเที่ยวรับรู้ก่อนเข้าสู่ชุมชน การรักษาความปลอดภัยและสถานพยาบาลขั้นต้น ส่วนมิตินุภาพ ให้การดำเนินการให้มี เว็บไซต์การท่องเที่ยวชุมชน (เมนูกลุ่มท่องเที่ยว, เมนูชุมชนและกิจกรรมชุมชน) คนเล่าเรื่องราวชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน การปรับปรุงวิถีชีวิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้ การปักป้ายเชิญชวนนักท่องเที่ยวเดิมเต็มธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประเด็น แนวทางการสนับสนุนของรัฐที่เหมาะสม ได้แก่ การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การให้สถานศึกษาเข้าร่วมพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การจัดระบบการกำกับ ดูแล รักษาความปลอดภัย การจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การยกระดับคุณภาพครัวเรือน การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัย ตามโครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา เป็นการดำเนินการภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยมี รศ. จุฑาทิพย์ กัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตร ผู้ประสานงานชุดโครงการวิจัยด้านสหกรณ์ เป็นผู้ติดตามและประเมินผลโครงการซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะต่อยอด จากวิจัยโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด ที่ดำเนินการระหว่าง ปี 2548 – 2549 เพื่อพัฒนาเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน เป็นเครือข่ายต้นแบบในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวที่ชุมชนอยู่ได้ มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดระบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนอย่างยั่งยืน

ในการดำเนินการวิจัย ที่สำเร็จได้ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือ ทำงานร่วมกันด้วยความมีน้ำใจ มุ่งมั่น แะจั้งขัน ตลอดระยะเวลา 1 ปี ขอขอบคุณคณะ เจ้าหน้าที่จากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ในฐานะผู้ประสานงานกลางที่คอยสนับสนุน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา ที่คอยอำนวยความสะดวกในการทำงานตลอดระยะเวลา และขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการที่มีคุณค่า หากไม่มีผู้มีอุปการคุณข้างต้น การดำเนินการวิจัยยากที่จะสำเร็จ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้าที่
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
คำถามวิจัย	2
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	2
ผลกระทบที่คาดหวัง	3
กระบวนการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 สถานการณ์ในพื้นที่ก่อนเข้าดำเนินการวิจัย	5
ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย	5
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเครือข่ายเชิงสังคม	16
จุดเริ่มต้นของเครือข่าย	19
บทที่ 3 กระบวนการวิจัย	21
บทที่ 4 ผลลัพธ์	37
รูปแบบเครือข่าย	38
โลโก้ (Logo)	43
การจัดองค์กรในการบริหารเครือข่าย	44
วิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์	44
แผนธุรกิจภาคีเครือข่าย	46
ผลการดำเนินงานเครือข่ายที่เกิดจากการวิจัย	47
จำนวนภาคี	47
กิจกรรมร่วมของเครือข่าย	55
รายได้และรายจ่าย	56
นวัตกรรม	57
บทที่ 5 สรุป / ทิศทางอนาคต	64

จ

สารบัญ (ต่อ)

หน้าที่

ภาคผนวก	67
แผนการดำเนินการวิจัย 12 เดือน	68
กิจกรรมกระบวนการวิจัย	69
ภาพกิจกรรม	97
คำถาม แผนธุรกิจกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน	113

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้าที่
1 แสดงนวัตกรรมของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา	37
2 รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย Home Stay	38
3 รูปเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา	40
4 สัญลักษณ์เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา	43

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ผลการดำเนินงานของทีมวิจัยจังหวัดพังงา ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการพัฒนา ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดพังงา ในระหว่างปี 2548-2549 นั้น ได้ผลลัพธ์ในรูปเครือข่าย ทั้งสิ้น 6 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายยางพารา เครือข่ายสินค้า OTOP เครือข่ายตลาดผลไม้ เครือข่าย ข้าวสารและสินค้าอุปโภคบริโภค เครือข่ายปื๊ย และเครือข่าย Home Stay จังหวัดพังงา

ในช่วงระยะขยายผลการดำเนินการชุดโครงการวิจัย หลังจากสิ้นสุดโครงการ ระยะแรกปรากฏว่าในบรรดาผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นนั้น เครือข่าย Home Stay จังหวัดพังงา เป็นเครือข่ายที่มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องภายใต้ภาคีพันธมิตรที่เข้าร่วมในเครือข่ายทั้งสิ้น 12 กลุ่ม กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพบปะสมาชิกกลุ่ม การศึกษาดูงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จนทำให้หลายกลุ่มเริ่มเปิดบริการแก่นักท่องเที่ยวและมีรายได้พอสมควร อย่างไรก็ตาม ผลจากเวทีถอดบทเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทีมประสานงานกลางและทีมวิจัยจังหวัดได้รับ ชี้ให้เห็นว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้นำชุมชนยังขาดชุดความรู้และระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ชุมชนเชิงอนุรักษ์ ที่จะอยู่ได้อย่างยั่งยืนภายใต้สภาวะแข่งขันในระบบเศรษฐกิจที่เป็นพลวัต แต่จุดแข็งของผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่เป็นผู้นำชุมชนนั้นเป็นเรื่องของการรักถิ่น มีความห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและขนบธรรมเนียมพื้นฐาน และมีความต้องการที่จะผนึกกำลังความร่วมมือเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวที่จะสร้างระบบฐานข้อมูล และการบูรณาการระบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงดำเนินการโครงการวิจัย “เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา” เพื่อพัฒนาให้เป็นตัวแบบการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของเครือข่ายท่องเที่ยวที่ชุมชนอยู่ได้ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และก่อให้เกิดเป็นระบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการจะเป็นไปในลักษณะของ การพัฒนาผลงานวิจัย (Experimental development) ภายใต้ชุดความรู้การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า และขยายผลสู่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชน ในพื้นที่จังหวัดพังงาและพื้นที่ใกล้เคียง

คำถามวิจัย

1. เครื่องมือในการปรับกระบวนการทัศนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ควรเป็นอย่างไร
2. แนวทางการขยายผลไปสู่ภาคีพันธมิตรสำหรับผู้ประกอบการที่สนใจควรดำเนินการอย่างไร
3. แนวทางการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนอนุรักษ์เป็นอย่างไร
4. แนวทางการสนับสนุนของรัฐที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนาเครื่องมือในการปรับกระบวนการทัศนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์เพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน
2. หาแนวทางในการขยายผลเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ในกลุ่มผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย
3. การพัฒนาฐานข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนของภาคีพันธมิตรในจังหวัดพังงา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน
4. หาแนวทางการพัฒนาการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

1. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวภายใต้เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์มีกระบวนการทัศนด้านการบริหารจัดการธุรกิจอย่างถูกต้องเหมาะสม
2. เกิดเป็นเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติที่ดี
3. ได้ฐานข้อมูลการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนของภาคีพันธมิตรภายใต้เครือข่ายฯ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเหมาะสม
4. ข้อเสนอสำหรับแนวทางการสนับสนุนของรัฐสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสม
5. การเตรียมการสำหรับการพัฒนาไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายท่องเที่ยวกับพันธมิตรในต่างประเทศในลักษณะระบบสหกรณ์เชิงคุณค่า ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ชุมชนอย่างเป็นธรรม

ผลกระทบที่คาดหวัง

1. เกิดเป็นระบบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ที่สร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการที่เป็นคนในชุมชน
2. การเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการที่เป็นคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ธุรกิจท่องเที่ยว และร่วมมือกันดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

กระบวนการวิจัย

กระบวนการวิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่หนึ่ง การประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

ขั้นที่สอง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการวางระบบท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นที่สาม การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการท่องเที่ยวของภาคีพันธมิตรเครือข่าย

ขั้นที่สี่ การจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์และภาคีเครือข่ายฯ

ขั้นที่ห้า การดำเนินการตามแผนฯของเครือข่าย

ขั้นที่หก การดำเนินการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยว

ขั้นที่เจ็ด การติดตามประเมินผลและการสังเคราะห์ตัวแบบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่ชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เป็นผู้จัดการการท่องเที่ยวเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ที่ต้องการมาพักผ่อนและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชุมชน ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม และสังคม ของชุมชนนั้น ๆ โดยการท่องเที่ยว เป็นไปลักษณะส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนให้คงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โบราณสถาน โบราณวัตถุและวิถีชีวิต วิถีชุมชน ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้สร้างความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน

ศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ศูนย์ที่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้บริการแก่ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ หน่วยราชการ นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ โดยดำเนินกิจกรรมและบริการ ดังนี้

1. จัดทำฐานข้อมูลของชุมชนที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. จัดทำฐานข้อมูลของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา
3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แต่ละชุมชน เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์และเผยแพร่ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. เผยแพร่แผนและกระบวนการพัฒนาของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ และเครือข่าย
5. เป็นศูนย์กลางพบปะระหว่างกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนกับนักท่องเที่ยวและบริษัทนำเที่ยว และส่งเสริมสนับสนุนการตลาดของเครือข่ายท่องเที่ยวฯ
6. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยวของชุมชนแต่ละชุมชน
7. เป็นศูนย์บริการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนเชิงอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

เครือข่ายคุณค่า หมายถึง วงสัมพันธ์เชิงคุณค่าของกลุ่มองค์กรพันธมิตรในระยะยาว ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเน้นการเรียนรู้ คู่ประสิทธิภาพของภาคี และคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิก

บทที่ 2

สถานการณ์ในพื้นที่ก่อนเข้าดำเนินการวิจัย

ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย

การดำเนินการ โครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา เป็นการดำเนินการวิจัยต่อเนื่องจากการดำเนินการวิจัยโครงการพัฒนาของขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดพังงา ดำเนินการพัฒนางานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายโฮมสเตย์ (Home Stay) จังหวัดพังงา ชุมชนเดิมที่ตั้งใจทำธุรกิจการท่องเที่ยวต่างคนต่างทำ มองเครือข่ายโฮมสเตย์เป็นคู่แข่งในการดำเนินธุรกิจ มีความกังวลทั้งในด้านจัดเงินทุนเพื่อประกอบการท่องเที่ยว การกำหนดราคาให้นักท่องเที่ยวได้รับบริการที่เหมาะสม การจัดการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานที่นักท่องเที่ยวประทับใจทุกครั้งที่มาเยือน ถือเป็นการขายสินค้าบริการในที่ตั้ง ต้องหาหนทางในการดึงดูดความสนใจของคนให้มาท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งต้องมีกระบวนการเชื่อมต่อกิจกรรมและรูปแบบของการท่องเที่ยว เช่น การทำสวนผลไม้ การตกปลา การปลูกป่า และการอนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งตัวแบบการดำเนินธุรกิจ ในรูปของเครือข่ายท่องเที่ยวที่ชุมชนอยู่ได้ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และก่อให้เกิดเป็นระบบท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชน การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาเป็นเครือข่ายดังกล่าว สามารถอธิบายการขับเคลื่อนก่อนจะมาเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงาเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. การขับเคลื่อนระดับเครือข่าย

การขับเคลื่อนระดับเครือข่าย มีความสลับซับซ้อน เป็นการก่อตัวกันขึ้นมาจากบุคคลในชุมชนลักษณะกลุ่มธรรมชาติ เริ่มต้นจากความสัมพันธ์ส่วนตัว รวมกันเป็นกลุ่ม มีการแบ่งแยกหน้าที่ทางการบริหารในรูปของคณะกรรมการ ประธานกลุ่มเป็นผู้นำสูงสุด การแต่งตั้งจะได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากกลุ่ม การดำเนินกิจกรรม คณะกรรมการเป็นผู้นำการเสียดสลับเปลี่ยนเวลาในการทำมาหากิน หลายคราวก็ดึงเงินในครัวเรือนตนไปเป็นค่าใช้จ่ายตามกิจกรรมที่เกิดขึ้น การจัดทำทะเบียนสมาชิกและการลงทุนเพื่อการถือหุ้นในกลุ่มเกิดขึ้นในช่วงต่อมา การดำเนินงานเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นคณะกรรมการก็จะใช้พลังความคิดอย่างประณีตตัดสินใจดำเนินการ ขณะเดียวกันกิจกรรมที่ทำก็ต้องนำมาอธิบายสมาชิกในลักษณะการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับประโยชน์ กลุ่มพัฒนาการเพิ่มขึ้นในการกำหนดกติกาเกี่ยวกับการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจ กลุ่มค่อยๆเป็นองค์กรที่ชัดเจนขึ้น มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการแบ่งแยกหน้าที่และมอบหมายหน้าที่การงานให้กลุ่มบุคคลได้รับผิดชอบ กิจกรรมของกลุ่มที่สำคัญมีความสนใจเข้าร่วมภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน ขับเคลื่อนกันไปในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมุติ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ก็คือ คิดแล้วทำอย่างต่อเนื่อง ช่วงดังกล่าว ความมุ่งมั่นเพื่อการพัฒนา

เข้าสู่จุดหมายให้ชุมชนเป็นชุมชนที่จัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ต้องอาศัยคุณธรรม ความเสียสละ ความเพียร ความอดทน และความขยัน เป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1 พัฒนาการขับเคลื่อนเครือข่าย

1.1.1 ภาคิเครือข่าย การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ก่อตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่าย โสมสเศย์จังหวัดพังงา เมื่อปี พ.ศ. 2549 จากการหนุนเสริมของทีมวิจัย กลุ่มเหล่านี้ในท้องถิ่นถูกเรียกขานในนามของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดพังงา ซึ่งมีความสนใจที่จะดำเนินกิจกรรมโสมสเศย์ จำนวน 12 กลุ่ม รวมตัวกันจัดตั้ง เป็นเครือข่ายประกอบด้วย สหกรณ์กองทุนสวนยางในโดน จำกัด กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งมะพร้าว กลุ่มเกษตรกรทำสวนลำไย สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางทอง จำกัด กลุ่มผู้เลี้ยงไก่บ้านพื้นเมืองกะปง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางเตยใต้ กลุ่มผู้เลี้ยงปลาในกระชังบางวัน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุ้งคาบ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรบ้านน้ำเค็ม กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางนายสี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสามช่องเหนือ

1.1.2 กิจกรรมขับเคลื่อน ภาคิเครือข่ายร่วมดำเนินกิจกรรมขับเคลื่อนในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพบปะสมาชิกกลุ่ม การศึกษาดูงานร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน อย่างต่อเนื่อง

1.1.3 การตื่นตัวของชุมชน จากการขับเคลื่อนภาคิเครือข่าย ชุมชนในจังหวัดพังงาจนถึงปลายปี พ.ศ. 2550 เกิดความสนใจกิจกรรมโสมสเศย์ สมัครงใจเข้าเป็นภาคิเครือข่ายร่วมกิจกรรมขับเคลื่อนจำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ชุมชนบ้านบางพัฒนา ชุมชนบ้านโคกไคร ชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ชุมชนบ้านทุ่งนางดำ และชุมชนบ้านพรุโน ช่วงดังกล่าวกลุ่มที่ร่วมกันจัดตั้งเครือข่ายแต่เดิม ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางในโดน จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางทอง จำกัด กลุ่มผู้เลี้ยงปลาในกระชังบางวัน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุ้งคาบ กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรบ้านน้ำเค็มและกลุ่มเกษตรกรทำสวนบางนายสี ขอหยุดการดำเนินกิจกรรม ทำให้ภาคิเครือข่ายมีสมาชิกร่วมพลังในการขับเคลื่อนจำนวน 11 กลุ่ม

1.1.4 พัฒนาการชุมชนท่องเที่ยว กลุ่มที่รวมตัวกันขับเคลื่อนเครือข่าย ได้ตัวสมาชิกในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม และตั้งชื่อกลุ่มใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมโสมสเศย์และการท่องเที่ยวชุมชนรูปแบบอื่น ๆ

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2551 กลุ่มต่างๆ ที่รวมตัวเป็นเครือข่ายมีการขับเคลื่อนกิจกรรมมาโดยตลอด และกลุ่มเองได้ชักชวนคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม มีการตั้งชื่อกลุ่มใหม่เพื่อให้ความชัดเจนในการขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย

1. สหกรณ์กองทุนสวนยางในโดน จำกัด จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านป่ากอ

2. กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเลและกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสามช่องเหนือ จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องเหนือ
3. กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้มมะพร้าว จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก
4. กลุ่มเกษตรกรทำสวนลำไย จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน
5. สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางทอง จำกัด จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน
6. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางเตยใต้ จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้
7. ชุมชนบ้านบางพัฒนา จัดตั้งเป็นกลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์
8. ชุมชนบ้านโคกไคร จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร
9. ชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่
10. ชุมชนบ้านทุ่งนางดำ จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางดำ
11. ชุมชนบ้านพรุใน จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน

1.2 การขับเคลื่อนกิจกรรม

เครือข่ายได้ขับเคลื่อนกิจกรรม มุ่งสู่การจัดการท่องเที่ยวชุมชนรูปแบบโฮมสเตย์ โดย

1.2.1 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นเวทีเปิดกว้างทางความคิด ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นต่าง ๆ เริ่มด้วยผู้ดำเนินการยกประเด็นการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อชุมชนสามารถจัดการท่องเที่ยวได้ ในการจัดการท่องเที่ยว การยกระดับมาตรฐานครัวเรือน การจัดการบริหารกลุ่ม การบริหารจัดการเครือข่าย และการเปิดตัวชุมชน ให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นลักษณะร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยกำหนดไว้ ดังนี้

ตามสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2548 โดยมีคุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้น 6 ประการ คือ

1. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียงรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้จากอาชีพหลักของครอบครัวเท่านั้น
2. มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์ สามารถนำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้
3. นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกับเจ้าของบ้านอาศัยโดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตระหว่างกัน
4. สมาชิกในครอบครัวมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับผิดชอบนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นแก่นักท่องเที่ยว

5. เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี

6. บ้านนั้นควรเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

1.2.2 การอบรมและศึกษาดูงานร่วมกัน ภาติเครือข่ายใช้ระบบการสื่อสารที่ทันสมัยติดต่อกันและกันตลอดเวลา ข่าวสารการเคลื่อนไหวของกลุ่มหนึ่งก้าวเดินไปอย่างไร อีกกลุ่มหนึ่งได้รับรู้ก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ในทันที บางครั้งก็ถือเอาวิธีการของเพื่อนไปเป็นตัวอย่าง ในช่วงก่อตั้งเครือข่าย การศึกษาดูงานต้องอาศัยงบประมาณภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน เนื่องจากการศึกษาดูงานเกี่ยวข้องกับภาระงานการเดินทางและความเป็นอยู่ระหว่างการเดินทาง ทำให้ต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก บางครั้งเครือข่ายจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยการสนับสนุนจากแหล่งภายนอก พร้อม ๆ กับการช่วยเหลือตัวเอง เครือข่ายได้ไปดูงานชุมชนที่จัดการการท่องเที่ยวบ้านนาดิน อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ และบ้านถ้ำผึ้ง อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และบ้านเกาะขาวน้อย อำเภอเกาะขาว จังหวัดพังงา

การศึกษาดูงานร่วมกัน ทำให้สมาชิกภาติเครือข่ายได้ใช้ชีวิตร่วมกันมากกว่าการรู้จักตัวคนและแนวคิดในการจัดการทำงาน การรู้จักเพื่อนหน้าเพื่อนเขาทำให้เกิดการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน การแสดงออกทั้งทางกาย วาจา ใจ ถูกส่งผ่านในรูปกิจกรรมรยาท ทำให้แต่ละฝ่ายรู้จักจริตคนกันเองได้มากขึ้น เกิดความเห็นอกเห็นใจ มีความเหนียวแน่นด้านความสัมพันธ์ ทำให้การก่อเกิดเครือข่ายง่ายขึ้น นอกเหนือจากการดูงานแล้วได้รับความรู้นำไปปรับใช้กับชุมชนของตนเอง

1.2.3 กิจกรรมบทบาทสมมุติ ผลจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภาติเครือข่ายต่างก็ยอมรับตนเองว่าเป็นผู้รู้ น้อย อ่อนด้วยประสบการณ์ แต่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว ความท้าทายที่ต้องทำให้ได้ จึงเกิดการเชิญชวนให้เพื่อนไปเยี่ยมบ้าน ตนเองก็ถือว่าเตรียมตัวการเป็นเจ้าของบ้านที่ดี เพื่อนผู้ไปเยี่ยมก็แสดงตนเป็นนักท่องเที่ยว ปฏิบัติเหมือนกับการรับนักท่องเที่ยวจริงทุกประการ กิจกรรมสำคัญของการแสดงบทบาทสมมุติ คือ การจัดกิจกรรมสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก ทั้งข้อดี ข้อด้อย ให้เพื่อนรับรู้ นำไปปรับปรุงกิจกรรมโฮมสเตย์

1.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อน

ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา วิทยาลัยเทคนิคพังงา สำนักงานการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดพังงา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศูนย์ศึกษานอกกระบวน สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา สถาบันคีนัน มูลนิธิรักภัยไทย มูลนิธิพัฒนรักษ์

1.4 ปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อน

1.4.1 หน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุนในการขับเคลื่อนมีน้อย โดยเฉพาะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.4.2 เครือข่ายขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่รวมตัวเป็นเครือข่ายเป็นกลุ่มที่มีความสนใจแต่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวแบบธุรกิจโฮมสเตย์ มาก่อน

1.4.3 เครือข่ายขาดเงินทุนในการขับเคลื่อน ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มที่รวมตัวเป็นเครือข่ายยังไม่มีรายได้จากการทำธุรกิจ แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม

1.4.4 ขาดความร่วมมือจากคนในชุมชน เพราะการจัดการท่องเที่ยวเป็นเรื่องใหม่ ชุมชนยังไม่เห็นประโยชน์

2. การขับเคลื่อนระดับกลุ่ม

2.1 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดกับทะเลบางส่วน มีลำคลองล้อมรอบหมู่บ้าน และมีภูเขาสูงที่สามารถมองออกไปถึงแนวเขตน่านน้ำได้ มีครัวเรือนประมาณ 412 หลังคาเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ทำสวนและรับจ้าง บ้านเกาะนกเป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกัน ทั้งชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม และไทยใหม่ (ชาวเล)

2.1.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่เคยดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวมาก่อน โดยมีนายวิศิษฐ์ ราษฎร์สกา เป็นแกนนำสำคัญ โดยการใช้กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกิจกรรมหลัก (สวนลองกองราษฎร์สกา แปลงเพาะพันธุ์ไม้) และกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล กิจกรรมอนุรักษ์วิถีชีวิต และศิลปะการแสดงประจำถิ่น (รอกเงย) เป็นกิจกรรมเสริม ส่วนกิจกรรมบริการที่พัก ได้ให้ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นคนในชุมชน สร้างที่พักในลักษณะโรงแรมขนาดเล็ก เพื่อบริการส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งได้จัดบ้านพัก Home Stay จำนวน 16 หลัง

2.1.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก เป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากหลายหน่วยงาน ทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน เช่น สถาบันคีนัน ให้การสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะ ในการจัดการท่องเที่ยว สำนักงานเกษตรจังหวัดให้การ

สนับสนุนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ สำนักงานการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด พังงา ให้การสนับสนุนในการฝึกอบรม เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

2.2 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา บ้านสามช่องเป็นหมู่บ้านอิสลาม มีครัวเรือนประมาณ 215 หลังคาเรือน เป็นหมู่บ้านที่ปลูกบ้านเรือนริมทะเล มีทะเลล้อมรอบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง และมีป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์

2.2.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 โดยมีนายอรัญ อาจหาญ และนายสุรัตน์ สุมาลี เป็นแกนนำสำคัญ ในการขับเคลื่อน เป็นการรวมตัวของกลุ่มแม่บ้านที่สนใจจะทำกิจกรรมโฮมสเตย์ และกลุ่มเรือนำเที่ยวซึ่งถูกเอารัดเอาเปรียบจากบริษัทนำเที่ยว เนื่องจากผู้นำกลุ่มเป็นผู้นำท้องถิ่นที่เป็นทางการ ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างเข้มแข็ง การจัดการท่องเที่ยว ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้มีระดับการพัฒนาเป็นกลุ่มก้าวหน้า จุดเน้นการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องที่สำคัญ คือ การจัดการเรือหัวโทงนำเที่ยวในอ่าวพังงา มีกิจกรรมเสริมโดยจัดที่พักและนำเที่ยวถ้ำตามเกาะแก่งต่าง ๆ

2.2.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องเหนือ ในช่วงแรกได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิพัฒนารักษ์ ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในชุมชน และการศึกษาดูงานของสมาชิก ศูนย์การศึกษานอกระบบฯ ให้การสนับสนุนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดหาลูกค้า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนในการดำเนินการ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สนับสนุนเงินทุน ให้กับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางอ้อม และให้คำแนะนำ ในการบริหารจัดการองค์กร

2.3 กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์

2.3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

บางพัฒนาโฮมสเตย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านอิสลาม ชุมชนตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณอ่าวพังงา มีลักษณะเป็นบ้านกลางน้ำ ต้องเดินข้าม สะพานคอนกรีตยาวประมาณ 500 เมตร เพื่อเข้าสู่หมู่บ้าน มีครัวเรือนประมาณ 47 หลังคา

เรือน สภาพพื้นที่เป็นเกาะ มีป่าชายเลนอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงชายฝั่งเป็นหลัก มีความงดงามทางธรรมชาติที่น่าสัมผัสมากมาย

2.3.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมขับเคลื่อนกับเครือข่ายในภายหลัง เมื่อปี พ.ศ. 2550 โดยมี นายสวัสดิ์ วาหารักษ์ และ นางอารี หัสณีย์ เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจโฮมสเตย์มาก่อน กลุ่มทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เพาะพันธุ์ไม้และปลูกป่าชายเลน) มีกิจกรรมธนาคารปู มีการจัดทำเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำ มีบ้านพักจำนวน 12 ครั้วเรือน

2.3.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยเทคนิคพังงา ในด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดส่งลูกค้ามาใช้บริการ การจัดทำแผนธุรกิจ และการเสริมทักษะในการบริหารจัดการ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานประมงจังหวัดพังงา ในการประกอบอาชีพ (ผ่านโครงการ CHARM) ได้รับการสนับสนุนจากสำนักพระราชวังในการสร้าง walk way สำหรับเดินชมป่าชายเลน

2.4 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร

2.4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลมะรุ่ย ตำบลทับปุด จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านอิสลาม เป็นหมู่บ้านที่ยกบ้านเรือนที่มีลักษณะเป็นบ้านกลางน้ำ ไม่มีพื้นดิน ด้านหลังติดทะเลด้านหลังเป็นป่าชายเลนที่ล้อมรอบด้วยทะเล มีครัวเรือนประมาณ 289 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง

2.4.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายในภายหลัง เมื่อปี พ.ศ. 2550 มี นายสมพร สาระการ และ นายนิกร สาระการ เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน เป็นกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวมาก่อน เป็นกลุ่มที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมโดยได้มีการระดมทุน เพื่อดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน นำเงินไปซื้อเรือนำเที่ยว เรือคายัก และเสื้อชูชีพ มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน ผู้นำกลุ่มมีความรู้ความสามารถในการจัดการท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ภายในกลุ่มมีนักคิดที่อยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มมีความก้าวหน้ารวดเร็ว สามารถช่วยเหลือกลุ่มอื่น ๆ ในเครือข่ายได้เป็นอย่างมาก เป็นตัวแทนในการประสานงานกับภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ

2.4.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร เป็นกลุ่มที่เริ่มด้วยการช่วยตัวเอง ในการระดมทุนเพื่อจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ไม่มีหน่วยงานสนับสนุนโดยตรง แต่มีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนในด้านอื่น ๆ จำนวนมาก เช่น จังหวัดพังงาสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มอาชีพในการสร้างอาคารของกลุ่มแม่บ้าน ห้องเย็น โรงย่างกุ้ง มูลนิธิอัลไซเคิลส์ สนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัสดุในการผลิตแก่กลุ่มอาชีพ

2.5 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน

2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านอิสลามเสียส่วนใหญ่ พื้นที่มีลักษณะเป็นเกาะ ล้อมรอบด้วยหุบเขา การเดินทางต้องเดินทางไปลงเรือที่ท่าเรือเจียรวานิช จังหวัดภูเก็ต เพื่อเข้าสู่ชุมชนบ้านพรุใน มีครัวเรือนประมาณ 232 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน เป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมากมาย อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อ เช่น เกาะไข่นอก เกาะไข่นอน

2.5.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายในภายหลัง เมื่อปี พ. ศ. 2550 เป็นกลุ่มล่าสุดที่เข้าร่วมเครือข่าย มีนางลลิต จิตรนาวิ เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อน กลุ่มมีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นต้นทุนในการสนับสนุนการท่องเที่ยวสูง องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากผู้นำกลุ่มและกรรมการมีความตั้งใจสูงในการเข้าร่วมเครือข่าย ทุกครั้งที่มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง ทั้งๆ ที่มีค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ประกอบกับสมาชิกของกลุ่มมีพื้นฐานในการจัดการท่องเที่ยว ในฐานะผู้ประกอบการบนเกาะไข่นอก เกาะไข่นอน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา กลุ่มมีความก้าวหน้ารวดเร็ว “ถือเป็นมุขเม็ดงามในอ่าวพังงา อีกเม็ดหนึ่ง”

2.5.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลพรุใน ในการดำเนินการด้านๆ เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเข้มแข็ง ศูนย์การศึกษาอกระบบ เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา ให้การสนับสนุนในการแนะนำในการบริหารจัดการองค์กร

2.6 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้

2.6.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีครัวเรือนประมาณ 89 ครัวเรือน เป็นชุมชนที่อยู่ในหุบเขา ชาวบ้านประกอบอาชีพทำสวน และรับจ้าง มีคลองน้ำจืดไหลผ่านกลางหมู่บ้าน และมีท่าเรือเล็กๆ ของหมู่บ้านเพื่อออกสู่ทะเลอ่าวพังงา และมีธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ ทั้งภูเขา ทะเล พรรณไม้ ต่าง ๆ

2.6.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 โดยมีนายสังเวช พิษเกิด และนางสาวประภากร สมประกอบ เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อน เป็นกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวมาก่อน เริ่มด้วยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน การปรับปรุงอาคารที่เป็นสาธารณะ การปลูกต้นไม้เพื่อปรับสภาพภูมิทัศน์ จัดตั้งเป็นกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนมีคณะกรรมการที่ชัดเจน

2.6.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้กับกลุ่มท่องเที่ยว การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มทำนาผักบึง กลุ่มเลี้ยงปลา

2.7 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน

2.7.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลลำกิ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีครัวเรือนประมาณ 251 ครัวเรือน เป็นหมู่บ้านในหุบเขา มีป่าดงดิบล้อมรอบแบบตัว U บนเทือกเขามีน้ำตกที่สวยงามและมีสัตว์ป่าที่ยังเหลืออยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และสวนผลไม้

2.7.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 โดยมีนายประพันธ์ เชื้อจ้อง เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อน เป็นกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวมาก่อน มีเพียงการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แทบทุกเวทีแนวการพัฒนาหมู่บ้าน โดยอาศัยงบประมาณภาครัฐในการขับเคลื่อน พื้นฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตรป่าและภูเขา มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวมาร่วมกิจกรรมสัมผัสภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และจัดกิจกรรมภูเขาท่องป่าชมธรรมชาติ

2.7.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา เป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มท่องเที่ยวโดยตรง และสนับสนุนเงินหมุนเวียนแก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

2.8 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่

2.8.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมืองจังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่ยกบ้านเรือนเหนือน้ำ มีครัวเรือนประมาณ 188 หลังคาเรือน ชาวบ้านนับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพประมง และทำสวน พื้นที่รอบหมู่บ้านเป็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ บ้านเกาะไม้ไผ่ต้องมาลงเรือที่ท่าด่านพังงาเบย์ ประมาณ 20 นาที เพื่อเข้าหมู่บ้าน

2.8.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายในภายหลัง เมื่อปี พ.ศ. 2550 มีนายอาริต สุทธิเส็ม เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อนในช่วงแรก ต่อมาได้ออกไปจากหมู่บ้านทำงานในจังหวัดภูเก็ต นางพิมพ์ภา วาริศรี ซึ่งเป็นกรรมการกลุ่มได้เข้าไปร่วมเครือข่ายขับเคลื่อนกลุ่มให้มีการดำเนินกิจกรรมต่อไป กลุ่มมีการเจริญเติบโตอยู่ระยะหนึ่ง เมื่อมีการจัดเวทีก็จะเป็นผู้เฝ้าดู ทำตามกลุ่มอื่นๆ จนสามารถมีแผนธุรกิจของกลุ่มเช่นเดียวกับกลุ่มอื่น การจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มเกาะไม้ไผ่ มุ่งเน้นการนำเที่ยวอ่าวพังงา และป่าไม้บนเกาะรวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชน

2.8.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาจากสถาบันราชภัฏภูเก็ตในการส่งนักศึกษาไปเข้าค่ายอาสาพัฒนาภายในชุมชน

2.9 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ

2.9.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลปากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นหมู่ที่มีความความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติอยู่สูงมาก มีลำธารไหลผ่านตลอดทาง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยางพารา มีครัวเรือนประมาณ 500 หลังคาเรือน

2.9.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 โดยมีนายวิรัตน์ จรุงการ เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนในระยะแรก แต่เนื่องจากนายวิรัตน์ไปมุ่งกิจกรรม

ในเครือข่ายข่างพาราและเครือข่ายข้าวสาร ฯ จึงมอบให้นายสาคร ขัมกการ เป็นผู้นำการขับเคลื่อนต่อ การพัฒนาขอนแก่นข้าว ชาดการร่วมเวทีย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีสิ่งใหม่หรือประเด็นในการแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม หากเครือข่ายท่องเที่ยวมีความเข้มแข็งโอกาสในการพัฒนา กลับขึ้นมาใหม่ยังหนทาง เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการจัดการท่องเที่ยวโดยภาคเอกชนและมีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนอยู่ด้วย

2.9.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ ยังไม่มีหน่วยงานเข้าไปสนับสนุนในกิจกรรมท่องเที่ยวโดยตรง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา เข้าไปสนับสนุนในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์กองทุนสวนยางในโตน จำกัด ซึ่งเป็นต้นสังกัดของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนปากอ

2.10 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน

2.10.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นที่ราบสูง มีภูเขาเป็นส่วนใหญ่ ป่ามีความอุดมสมบูรณ์มาก ทำให้มีพันธุ์ไม้ป่าเป็นจำนวนมาก เช่น กล้วยไม้ป่า ต้นยางขนาดใหญ่ ประชากรทำอาชีพทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ มีครัวเรือนทั้งหมด 66 ครัวเรือน

2.10.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ตั้งแต่แรก ในปี พ.ศ. 2549 โดยมีนาย ประนอม เพชรแก้ว เป็นแกนนำในการขับเคลื่อน แต่เนื่องจากผู้นำมีทัศนคติในการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ภาครัฐเข้าช่วยเหลืองบประมาณมากกว่าการใช้พลังการขับเคลื่อนจากภายในทำการวิจัยที่ไม่มิงงบประมาณสนับสนุนเชิงวัตถุประสงค์หลังการขับเคลื่อนของกลุ่ม พิจารณาจากการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนกัน จึงค่อยๆ ห่างหายไปจากเวทีในที่สุดก็หยุดการขับเคลื่อนร่วมกับเครือข่ายโอกาสการพัฒนา กลุ่มยังมีอยู่เพราะพื้นฐานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ แต่ต้องใช้เวลาในการปรับสภาพของคนในกลุ่มให้มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการพัฒนาตนเอง ในมิติปัจเจกบุคคลและกลุ่มที่มีจิตวิญญาณเชิงคุณค่าสหกรณ์ ต่อไป

2.10.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน ยังไม่มีหน่วยงานเข้าไปสนับสนุนในกิจกรรมท่องเที่ยวโดยตรง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา เข้าไปสนับสนุนในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางทอง จำกัด ซึ่งเป็นต้นสังกัดของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน

2.11 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางคำ

2.11.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางคำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา เป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นเกาะ เป็นชุมชนชาวมุสลิม มีครัวเรือนทั้งสิ้น 28 หลังคาเรือน ตั้งอยู่ในกลางผืนป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอนุบาลของสัตว์น้ำที่ใกล้จะสูญพันธุ์อย่าง ปลาพะยูน และเต่าทะเล มีหน้าหาดทุ่งนางคำที่สวยงามมาก สำหรับการเดินทางใช้เวลาเดินทางจากท่าเรือกระบุรี ถึงหมู่บ้านประมาณ 20 นาที

2.11.2 พัฒนาการการขับเคลื่อนของกลุ่ม

เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายในภายหลัง เมื่อปี พ. ศ. 2550 มีนางพิมพ์สนธิ์ สุขสะอาด เป็นแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อน เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ “สึนามิ” มีโอกาสประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนสูง เนื่องจากมีสภาพเป็นเกาะ มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และมูลนิธิเข้ามาสนับสนุนจำนวนมาก แต่เนื่องจากกลุ่มอยู่ห่างจากกลุ่มอื่น ๆ ในเครือข่าย ทำให้การประสานงานกับเพื่อการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีจำกัดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและเวลาที่สูญเสีย ทำให้กลุ่มหันไปพัฒนาตนเองแบบชุมชนเดี่ยวโดยอาศัยมูลนิธิ “รักไทย” และ มูลนิธิ “เพื่อนอันดามันเหนือ” ให้การสนับสนุนความรู้การพัฒนาครัวเรือนและทดลองนักท่องเที่ยวเข้าพักให้ความเห็นติชม กลุ่มมุ่งเน้นการนำเที่ยวชมป่าและชายหาดอันบริสุทธิ์และวิถีชุมชนบนเกาะ

2.11.3 หน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนกลุ่ม

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางคำ หลังจากเกิดสึนามิ เมื่อปี 2547 ได้รับการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมจากมูลนิธิรักไทย และมูลนิธิอันดามันเหนือ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเครือข่ายเชิงสังคม

จุดเด่น

1. กลุ่มที่รวมตัวเป็นเครือข่าย เป็นการรวมตัวอย่างสมัครใจ ทำให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และอย่างมีพลัง ทำให้กิจกรรมของเครือข่ายมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นที่รู้จักของหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว สื่อมวลชนและประชาชน โดยทั่วไป
2. วิถีชีวิตคนในชุมชน มีความสงบสุข ไม่มีความแตกแยก มีอัธยาศัยดี มีความเป็นกันเอง ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยมิตรไมตรี
3. ต้นทุนทางการท่องเที่ยวชุมชน มีแหล่งทรัพยากรที่สวยงาม มีความหลากหลาย ทั้งทรัพยากรทางบกและทางทะเล ถือเป็นทุนสนับสนุนการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

4. การประกอบอาชีพ ภายใต้ชุมชนมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทั้งอาชีพการประมง ได้แก่ การออกทะเลจับปลา ปู การหาหอย การเลี้ยงปลา ในกระชัง การเลี้ยงหอยนางรม ฯลฯ การเกษตร เช่น สวนยาง สวนผลไม้ และการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทำให้เป็นที่น่าสนใจ และสนับสนุนการท่องเที่ยว

5. แกนนำของเครือข่าย มีความรู้ความสามารถ และมีความตั้งใจสูง ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้แกนนำยังมีความสามารถในการออกการโฆษณาประชาสัมพันธ์กิจกรรม

6. การท่องเที่ยวชุมชน ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกจิตสำนึก ให้คนในชุมชน เกิดสำนึกรักบ้านเกิด และหันมาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชุมชน

7. สื่อมวลชนให้ความสนใจ ลงไปแต่ละกลุ่ม เพื่อทำข่าวเชิงสารคดีเชิงประชาสัมพันธ์ ทำให้กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเริ่มเป็นที่รู้จัก

8. การดำเนินการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการดำเนินการในเชิงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศน์ เป็นการดำเนินการในลักษณะคู่ขนานและแตกต่างกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือก ไม่เป็นคู่แข่งและเป็นการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

9. มูลนิธิหรือองค์กร เอกชน ให้การสนับสนุน ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีมูลนิธิหรือองค์กรเอกชน หลายหน่วยงานเข้ามาให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม

10. การขับเคลื่อนในรูปแบบของเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน เป็นเครือข่ายนำร่องเป็นเครือข่ายเดียวภายในจังหวัด ที่มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และมีพลังและการเข้าไปมีบทบาทในการเป็นส่วนหนึ่งของงานที่จังหวัดพังงา จัดขึ้นจึงเป็นที่สนใจ และรู้จักของคนทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการการท่องเที่ยวในงานกาชาด การร่วมเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวจังหวัดพังงา ฯลฯ

11. การมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เครือข่ายให้มีความสำคัญกับการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อจะไปพบปะแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกันโดยตลอดระยะเวลา สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายได้เป็นอย่างดี การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถือเป็นตัวแบบ หลักของเครือข่าย

12. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดพังงา เช่น เขาตาดู เขาพิงกัน ฯลฯ จึงทำให้เป็นที่รู้จักและรับรู้ของนักท่องเที่ยวไปเร็ว

13. การดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุน

14. สภาพที่ตั้งของจังหวัดพังงา ขนาบด้วยเมืองที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้จังหวัดพังงาได้รับผลจากการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวด้วย

15. การดำเนินการของเครือข่าย เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ ทั้งระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัดและระดับประเทศ

16. การขับเคลื่อนเครือข่าย แคนนำประกอบด้วยผู้นำกลุ่มท่องเที่ยวที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาพุทธส่วนหนึ่ง แต่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นกลมกลืน ไม่มีปัญหา อุปสรรคใด

จุดด้อย

1. เครือข่ายความรู้ ขาดประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายส่วนใหญ่ ไม่มีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวมาก่อน เป็นเพียงกลุ่มที่มีความสนใจจะทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. เครือข่ายขาดเงินทุนในการขับเคลื่อน ทั้งนี้การแต่ละกลุ่มที่รวมตัวกันยังไม่มีรายได้ ที่เพียงพอจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้ต้องนำเงินทุนจากส่วนอื่น ๆ มาเป็นค่าใช้จ่ายเป็นเงินส่วนตัว เงินที่ได้จากการระดมทุน และการสนับสนุนจากทางราชการ หากจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนในระยะยาว ทั้งในส่วนของภารกิจที่แลกเปลี่ยนและการดำเนินการอื่น ๆ อาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้

3. ขาดหน่วยงานหลักสนับสนุน ในการขับเคลื่อนเครือข่ายในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานหลัก ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงเข้ามา ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานที่เป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อน ในปัจจุบันเป็นหน่วยงานการส่งเสริมพัฒนาเบื้องต้นเท่านั้น เช่น สำนักงานสภกรณ์จังหวัดพังงา สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา

4. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ถือว่ายังเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนในชุมชนส่วนใหญ่ จึงยังไม่มี ความเข้าใจ และเห็นผลประโยชน์ จึงขาดแรงจูงใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมุ่งมั่น

5. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ยังขาดทักษะในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งทักษะในการต้อนรับผู้มาเยือน ทักษะในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งขณะนี้มหาวิทยาลัยเทคนิคพังงา เข้าไปดำเนินการฝึกอบรมผู้ประกอบการใหม่ ตามโครงการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการใหม่แก่ธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา

6. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนยังไม่มีระบบเอกสาร ที่เป็นมาตรฐานที่ดีพอ เช่น การบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้เข้าพัก ฯลฯ

7. เครือข่ายและกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน เป็นการดำเนินการในลักษณะกลุ่มธรรมชาติ (สหกรณ์ภาคประชาชน) ยังไม่สามารถจะทำนิติกรรมใดได้ ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ เมื่อต้องทำ

ข้อตกลงต่าง ๆ กับบริษัทนำเที่ยว โรงแรม ซึ่งในปัญหาเรื่องนี้ข้อตกลงในเบื้องต้นจะให้ทุกกลุ่มจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน

8. ขาดแคลนเงินทุน ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำเป็นต้องใช้เงินทุนส่วนหนึ่ง ในการจัดซื้ออุปกรณ์ หรือต้องมีการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนยังมีเงินทุนไม่เพียงพอ

9. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย มีพัฒนาการที่ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีการปรับตัวและกระตุ้นเตือน เร่งรัดกับเองตลอดเวลา กลุ่มที่พัฒนาก็สามารถขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนกลุ่มที่ยังขาดความพร้อม เห็นว่าตนเองอยู่ใกล้จากเป้าหมาย จึงมีบางกลุ่มเริ่มถอนตัวยุติบทบาท

10. ขาดความรู้ในการตลาด เครือข่ายและกลุ่มท่องเที่ยวในเครือข่าย ยังขาดความรู้ความสามารถในการตลาด มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนไม่มากนัก หน่วยงานราชการที่เข้ามาสนับสนุนเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนเชิงพัฒนาเท่านั้น

จุดเริ่มต้นของเครือข่าย

จังหวัดพังงา เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม ทำให้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือเชิงนิเวศน์ แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในการจัดการท่องเที่ยวจะเป็นผู้ประกอบการหรือนายทุนจากจังหวัดภูเก็ต รายได้ส่วนใหญ่จึงเป็นของผู้ประกอบการและนายทุน ชุมชนซึ่งถือว่าเป็นเจ้าของทรัพยากร มีส่วนแบ่งจากรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวน้อยมาก

จังหวัดพังงา กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวนิเวศน์ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาจังหวัด ประกอบกับผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา ได้มีนโยบายส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมรับประโยชน์จากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำโฮมสเตย์

เมื่อปลายปี พ.ศ. 2548 รัฐบาลจัดพิธีรำลึกครบรอบ 1 ปี สีนามิ โดยเชิญนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นผู้ประสบภัยและญาติของครอบครัวนักท่องเที่ยวผู้เสียชีวิตให้กลับมาเที่ยวเมืองไทย ในฐานะแขกของประเทศไทย และเข้าร่วมพิธีในวันที่ 26 ธันวาคม 2548 ในการนี้ รัฐบาล ได้มีนโยบายให้จังหวัดพังงา จัดเตรียมบ้านพักของประชาชนเพื่อรองรับให้นักท่องเที่ยวเข้าพัก จำนวน 100 หลัง จังหวัดพังงามอบให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดและสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นผู้รับชอบหน่วยละ 50 หน่วย โดยมีแนวคิดที่ครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ หากสนใจพัฒนาเพื่อยกระดับเป็นธุรกิจโฮมสเตย์ จังหวัดจะให้การสนับสนุน

จากแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมเรื่องรายได้ การกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของจังหวัดพังงา และแนวคิดที่จะส่งเสริมครัวเรือนที่ต้อนรับนักท่องเที่ยวในพิธีรำลึกครบรอบ 1 ปี สีนามิ ทำให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสนใจจะทำธุรกิจโฮมสเตย์ตั้งแต่ต้นมีความต้องการจะดำเนินธุรกิจโฮมสเตย์คั้งนั้นเมื่อทีมวิจัยโครงการพัฒนาชุมชนสหกรณ์ในพื้นที่

จังหวัดพังงา ได้เข้าไปหนุนเสริม โดยได้เชิญกลุ่มผู้สนใจมาร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในวันที่ 29 มีนาคม 2549 ณ โรงแรมพังงาเบย์ มีกลุ่มที่สนใจเข้าร่วมจำนวน 7 กลุ่ม โดยมีข้อสรุปให้จัดตั้งเป็นเครือข่ายโฮมสเตย์ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่ายโฮมสเตย์และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2549 ทีมวิจัยได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ บ้านบางเตยใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลบางเตย จังหวัดพังงา เพื่อจะให้กลุ่มต่างๆ ได้เล่าถึงความคิดความต้องการที่จะดำเนินการในอนาคต ให้ผู้ร่วมเวทีรับทราบ กลุ่มที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายโฮมสเตย์ ก็ได้เล่าถึงความต้องการที่จะดำเนินกิจกรรมโฮมสเตย์ให้เวทีได้รับทราบ จึงมีกลุ่มสนใจจะเข้าร่วมเพิ่มขึ้นอีก 5 กลุ่ม รวมเป็น 12 กลุ่ม

บทที่ 3

กระบวนการวิจัย

การดำเนินงานตามโครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ในครั้งนี้ มีทีมวิจัยทั้งหมด จำนวน 9 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา จำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดพังงา จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงาน ชกส. จังหวัดพังงา จำนวน 1 คน และภาคเอกชน จำนวน 2 คน ในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้สามารถตอบคำถามวิจัย เพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ตามข้อเสนอทีมวิจัยได้ดำเนินการการวิจัยทั้ง 7 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่หนึ่ง การประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

ขั้นที่สอง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการวางระบบท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นที่สาม การจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการท่องเที่ยวของภาคีพันธมิตรเครือข่าย

ขั้นที่สี่ การจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์และภาคีเครือข่ายฯ

ขั้นที่ห้า การดำเนินการตามแผนฯของเครือข่าย

ขั้นที่หก การดำเนินการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยว

ขั้นที่เจ็ด การติดตามประเมินผลและการสังเคราะห์ตัวแบบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการที่กำหนด อาจจะไม่เป็นตามลำดับขั้นตอนหรือระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสามารถเล่ารายละเอียดในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนได้ ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง การประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา

ในการประมวลข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ทีมวิจัยได้ดำเนินการประมวลข้อมูลโดยมีแนวคิดว่าจะประมวลนโยบายของภาคราชการที่จะมีส่วนส่งเสริมสนับสนุน ให้การจัดการท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดพังงาในระดับต่าง ๆ เท่านั้น ส่วนนโยบายที่เป็นอุปสรรคจะไม่กล่าวถึง ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลที่ได้จากการประมวล เป็นระดับต่าง ๆ 7 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประเทศ จากการประมวลข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย ของประเทศไทย รัฐบาลทุกรัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่สำคัญ สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสามารถสรุปโดยภาพรวมเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล เห็นว่าการท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญที่สร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในสมัยรัฐบาล พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ซึ่งเข้ามาบริหารประเทศติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปี ได้กำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้กำหนด 5 ประการ ได้แก่

1.1 เร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาค ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

1.2 บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในระดับภายในประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริการท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุม การสัมมนาและการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1.3 เร่งพัฒนา บุรณะฟื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

1.4 เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยวและพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

1.5 เพิ่มมาตรการการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวรวมทั้งเร่งรัดการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

จากนโยบาย 5 ประการ ดังกล่าว เห็นว่านโยบายด้านที่ 2 บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้การตลาดเชิงรุกจะเป็นการส่งเสริมการเชื่อมโยง ระหว่างวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว นโยบายด้านที่ 3 เร่งรัดพัฒนา บุรณะ ฟื้นฟูมรดกและสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมเป็นการส่งเสริม บทบาทของชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตและนโยบายด้านที่ 4 เพิ่มความหลากหลายการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น และส่งเสริมให้รวมตัวของชุมชนเป็นเครือข่าย หรือเป็นสหกรณ์ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบายที่กล่าวจะเป็นผลดีต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ทั้งสิ้น และนอกจากนโยบายของรัฐบาล

ดังกล่าวแล้ว กรอบนโยบายของคณะกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550 - 2554 ก็จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เช่นเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วยกรอบนโยบาย 8 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของไทย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ

2. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน โดยเน้นการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ ทั้งในพื้นที่ใหม่และในตลาดเฉพาะกลุ่ม ภายใต้การสร้างความเข้มแข็งของตราสินค้า (Brand) ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย โดยเน้นการประสานงานระหว่างเครือข่ายภาครัฐกับภาคเอกชน กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ประโยชน์ทั้งต่อสถาบันครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม อันจะนำไปสู่การสร้างและกระตุ้นจิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อม รวมทั้งให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย

4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวรองมากขึ้น เพื่อสร้างสมดุล ระหว่างพื้นที่ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและข้ามภูมิภาค

5. ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านโดยการทำการตลาดร่วมกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งภายในภูมิภาคและภายนอกภูมิภาค อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และช่วยเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของภูมิภาคนี้ในตลาดท่องเที่ยวโลก

6. มุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติภายใต้หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรในบทบาทเชิงวิชาการและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการตลาด

7. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (e - Tourism) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเทศไทย และเสริมสร้างศักยภาพในการส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อสารสนเทศ

8. ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยประสานความร่วมมือและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

2. ระดับกระทรวง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว จากการประมวลนโยบายการท่องเที่ยวในระดับกระทรวงในแต่ละรัฐบาล มีนโยบายคล้ายคลึงกัน ในสมัยรัฐบาลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดนโยบายที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2 ประการ ได้แก่

2.1. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย โดยเน้นการประสานงานระหว่างเครือข่ายภาครัฐกับภาคเอกชน กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ประโยชน์ทั้งต่อสถาบันครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม อันจะนำไปสู่การสร้างและกระตุ้นจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย

2.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวรองมากขึ้น เพื่อสร้างสมดุล ระหว่างพื้นที่ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและข้ามภูมิภาค และเมื่อปี 2549 สมัยรัฐบาลที่ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยว โดยจะพัฒนาประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ มีมาตรฐานความปลอดภัยและบริการระดับสากล เน้นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพ

3. ระดับหน่วยงาน ในระดับหน่วยงานของภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีหลายหน่วยงานที่กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ที่สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่

3.1 กรมส่งเสริมการเกษตร มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยในแต่ละจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด มีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยตรง และได้รับมอบหมายสนับสนุนเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งในจังหวัดพังงา นายเกษม เพชรสังข์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดังกล่าว

3.2 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เมื่อปี 2550 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้จัดตั้งสำนักงานเสริมสร้างศักยภาพและธุรกิจชุมชน ในด้านธุรกิจการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกำหนดภารกิจ 2 ประการที่สำคัญ คือ งานเสริมสร้างศักยภาพธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน และงานเสริมสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์ของชุมชน ซึ่งในด้านของการเสริมสร้างศักยภาพธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

3.2.1 สำนักงานจังหวัดมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบงานเสริมสร้างศักยภาพ และธุรกิจชุมชน ประจำ สำนักงานจังหวัด หรือสาขา

3.2.2 ประสานงานกับส่วนงานผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนที่มีความพร้อม เพื่อร่วมพัฒนาให้มีศักยภาพในการรับนักท่องเที่ยว

3.2.3 ร่วมวางแผนและดำเนินการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ตามปัจจัยและศักยภาพของชุมชนนั้น ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่สามารถดูใจ และเป็นที่ประทับใจในนักท่องเที่ยวได้ หากจำเป็นต้องใช้เงินทุนในการพัฒนาปรับปรุงสถานที่หรือ บ้านพักโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยว สามารถให้สินเชื่อได้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร ทั้งนี้ ขอให้เน้นการพัฒนาปัจจัยที่ชุมชนมีอยู่แล้วเป็นสำคัญและต้องแนะนำให้ชุมชนลงทุนเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

3.2.4 จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวชุมชน โดยให้มีโปรแกรมที่หลากหลาย นักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้หลายรูปแบบ เช่น โปรแกรมท่องเที่ยววันเดียว โปรแกรม 2 วัน 1 คืน โปรแกรม 3 วัน 2 คืน เป็นต้น และในแต่ละโปรแกรมเน้นให้เกิดประโยชน์กับลูกค้า ธนาคารเป็นสำคัญ เช่น สถานที่พัก ร้านอาหาร แหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของชุมชน เป็นต้น

3.2.5 การประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว ดำเนินการผ่านสื่อต่าง ๆ ของธนาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน ประชาสัมพันธ์กับสำนักงานจังหวัดอื่น ๆ และส่งให้สำนักงานเสริมสร้างศักยภาพและธุรกิจชุมชน(สสร.) นำเข้า เว็บไซต์ท่องเที่ยวชุมชนของธนาคารต่อไป ซึ่ง เว็บไซต์ท่องเที่ยวชุมชนของธนาคาร ซึ่งสำนักงานเสริมสร้างศักยภาพและธุรกิจชุมชน(สสร.) และ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (ฟทส.) ร่วมกันพัฒนาสร้างและตั้งฐานข้อมูลอยู่ในปัจจุบัน

3.2.6 การแสวงหานักท่องเที่ยว ที่มาของนักท่องเที่ยว 4 ช่องทาง คือ

(1) ฝ่ายรายได้และพัฒนาธุรกิจธนาคาร (ผรช.) ช่วยเหลือด้านการจัดหา นักท่องเที่ยว โดยเจ้าของผลิตภัณฑ์เงินฝาก (กองอำนวยการสินเชื่อนโยบายรัฐ : กอน. กองธุรกิจเงินฝาก : กธฝ. กองธุรกิจและรายได้ค่าธรรมเนียม : กธร.) เป็นผู้คัดสรรลูกค้าเงินฝากชั้นดีที่ ธนาคารจะให้รางวัล และตอบแทนด้วยการจัดให้ไปท่องเที่ยวตามโปรแกรมของสำนักงานจังหวัด ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

(2) สำนักงานจังหวัดสาขา ต่าง ๆ สามารถแลกเปลี่ยนการจัดท่องเที่ยว ชุมชนระหว่างกัน เช่น อาจคัดสรรลูกค้าเงินฝากชั้นดี ที่จะให้รางวัล และตอบแทนด้วยการจัดให้ไปท่องเที่ยวตามโปรแกรมต่าง ๆ ของสำนักงานจังหวัดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

(3) สำนักงานจังหวัดสาขา ประสานงานและเชิญชวนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ต่าง ๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือ กลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวชุมชน โปรแกรมการจัดอบรม สัมมนา โปรแกรมการศึกษาดูงานการพัฒนาทางการเกษตร การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนา ทางด้านสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เป็นต้น

(4) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อรับสมัครนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมที่กำหนดขึ้นเป็นครั้งคราวตามวาระที่เหมาะสม

7. สำนักงานจังหวัดและสาขา ดำเนินการเอง หรือสรรหาผู้ดำเนินงานจัดการท่องเที่ยวชุมชน ของ ธ.ก.ส. ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. องค์กรชุมชน เป็นต้น

8. ติดต่อบริษัทประกันชีวิต เพื่อจัดทำประกันชีวิตหมู่ให้แก่นักท่องเที่ยวทุกครั้ง

4. ระดับกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน กลุ่มจังหวัดอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ระหว่างปี 2548 – 2551 ร่วมกันว่า “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสู่นานาชาติ” กำหนดกลยุทธ์ขยายฐานรายได้ ด้วยการท่องเที่ยวและบริการรูปแบบใหม่ เช่น พัฒนาธุรกิจบริการท่องเที่ยวแบบลองสเตย์ (Long Stay)

5. ระดับจังหวัด จังหวัดพังงาเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติทั้งภูเขาและทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางนิเวศน์และความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นต้นทุนหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาที่จะมีผลต่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรวมถึงการผลิตในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของจังหวัด การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพังงาที่ยั่งยืนนี้เป็นการมุ่งเน้นเพื่อความยั่งยืนของการเพิ่มการผลิต และลดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพังงา

1. แนวชายฝั่งทะเลของจังหวัด มีความยาวประมาณ 239.25 กิโลเมตร พร้อมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมการประมง

2. มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวและพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง เช่น แหล่งปะการังใต้ทะเลสวยงาม ภูมิทัศน์อ่าวพังงาเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ชายหาดสวยงาม สะอาด ร่มรื่น ภูเขา น้ำตก เป็นแหล่งท่องเที่ยวบนบกมีมาก ยังคงสภาพธรรมชาติ

3. พื้นที่บางส่วนยังมีศักยภาพในการพัฒนาภาคเกษตรกรรม

4. เชื้อชาติวัฒนธรรม / ศาสนา ผสมกลมกลืน ไม่มีปัญหาความขัดแย้งทางสังคม

วิสัยทัศน์จังหวัดพังงา

“เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ชั้นนำของโลกและแหล่งเกษตรกรรมก้าวหน้าฝั่งทะเลอันดามัน”

เป้าประสงค์ “ฟื้นฟูและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์บนฐานการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาการตลาดอย่างยั่งยืน โดยบุคลากรที่มีคุณภาพ ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมแบบพหุภาคี” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ตามเป้าประสงค์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ คือ

1. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. สร้างและพัฒนาระบบกลไกการพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
3. พัฒนาและพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (ธรรมชาติ/สุขภาพ/วัฒนธรรม/ประเพณี)
4. ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ (ประเทศกลุ่มเป้าหมาย)

6. ระดับหน่วยงานในจังหวัด

ในจังหวัดพังงา มีหน่วยงานที่มีแผนปฏิบัติงานที่สนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่

6.1 สำนักงานเกษตรจังหวัด สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยเข้าไปสนับสนุนชุมชนที่มีศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ชุมชนบ้านเกาะนก ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง ชุมชนบ้านโคกไคร ตำบลมะรุ่ย อำเภอทับปุด

6.2 สำนักงานการท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัด

7. ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีหลายองค์กรสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในลักษณะให้การสนับสนุนงบประมาณ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา และองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ

ขั้นที่สอง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางระบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ในการวางระบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทีมวิจัยได้ให้การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางระบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ระหว่างภาคีพันธมิตรของเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเชิญกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง นักวิจัย และผู้ทรงวุฒิ ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2551 - 8 มีนาคม 2552 รวม 20 ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียด สรุปเป็นสาระได้ดังนี้

1. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนรวม 11 กลุ่ม ตกลงร่วมกันที่จะขับเคลื่อนในรูปแบบของเครือข่าย การตกลงเกิดขึ้นโดยทีมวิจัยได้เชิญกลุ่มท่องเที่ยว จำนวน 11 กลุ่ม ที่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายโสมสเคย์มาร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อชี้แจง การดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนาในลักษณะต่อ ยอดจากการดำเนินการวิจัยโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดพังงา เมื่อปี 2549 และเชิญชวนเข้าร่วมโครงการวิจัยการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา โดยแต่ละกลุ่มได้ร่วมอภิปรายและเห็นตรงกันโดยสรุปว่า การขับเคลื่อนในรูปแบบเครือข่าย จะเป็นประโยชน์แก่กลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ มากกว่าที่แต่ละกลุ่มจะขับเคลื่อนโดยลำพัง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนในรูปแบบของ

เครือข่ายมีผลในการกระตุ้นให้แต่ละกลุ่ม มีความตื่นตัวในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความรู้สึกว่ากลุ่มต่าง ๆ เป็นเพื่อนร่วมงาน ที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้สามารถเดินไปได้ ไม่ใช่คู่แข่ง

2. รูปแบบในการบริหารเครือข่าย ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินการเครือข่าย ดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบ เครือข่ายได้ดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่าย ประกอบด้วยตำแหน่งประธานเครือข่าย รองประธาน ประธานสัมพันธ์ ทรัพย์คุณ เลขานุการ และกรรมการอื่น ๆ รวม 13 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีตัวแทนร่วมเป็นกรรมการอย่างน้อย กลุ่มละ 1 คน และกำหนดให้มีการประชุมของคณะกรรมการเครือข่าย เดือนละ 1 ครั้ง

3. การจัดทำโครงการเพื่อเสนอของบประมาณในการทำประยกเครือข่าย และพัฒนา กลุ่มท่องเที่ยว

ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีข้อสรุปร่วมกันว่าในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอ การสนับสนุนงบประมาณทั้งในการขับเคลื่อนเครือข่าย และในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนแต่ละกลุ่มต่อหน่วยราชการต่าง ๆ จะดำเนินการในนามเครือข่าย เช่น จัดทำโครงการเสนอต่อ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา เสนอต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานเกษตร จังหวัด

4. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินงาน

ในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของเครือข่าย และของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ จะดำเนินการโดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมกัน เสนอแนะเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน ตัวอย่าง เช่น ปัญหาที่กลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่สามารถไปจัดทำข้อตกลงกับบริษัทนำเที่ยวได้ เนื่องจากกลุ่มไม่มีกฎหมายรองรับสถานะความ เป็นกลุ่ม ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ เครือข่ายกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาโดยให้แต่ละกลุ่ม ไปจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548

ขั้นที่สาม การจัดทำรายข้อมูลผู้ประกอบการท่องเที่ยวของภาคีพันธมิตรเครือข่าย

ในการจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการท่องเที่ยวของภาคีพันธมิตรเครือข่าย ทีมวิจัย ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ ที่รวมตัวเป็นเครือข่าย ข้อมูลที่จัดเก็บ ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน คือ (1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่ม ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของ หมู่บ้าน สภาพทั่วไป ภูมิประเทศ การคมนาคม และประชากร (2) ข้อมูลการจัดองค์กรการ ดำเนินงาน และการบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่ ระเบียบของกลุ่ม รายชื่อสมาชิก และรายชื่อ คณะกรรมการตลอดจน ศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่ม และ (3) ข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยว และการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดขาย แต่ละชุมชน ในการจัดเก็บข้อมูล ทีมวิจัยได้ดำเนินการ จัดเก็บในหลายรูปแบบ โดยในขั้นแรกได้ให้กลุ่มต่าง ๆ จัดเก็บข้อมูลของกลุ่มตนเอง ตามแบบที่ ทีมวิจัยกำหนด แล้วดำเนินการตรวจสอบข้อมูล และมอบหมายให้นักวิจัย จัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ในส่วนที่ยังเห็นว่าไม่สมบูรณ์ โดยการบันทึกตามคำบอกเล่าของผู้ในกลุ่ม สำหรับการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการท่องเที่ยว และจุดขายของแต่ละกลุ่ม เพื่อความชัดเจนของข้อมูล จึงได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมอบหมายให้ตัวแทนในแต่ละกลุ่มที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวและจุดขายของแต่ละชุมชน เสนอให้ผู้เข้าร่วมเวที รับฟังและร่วมเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการท่องเที่ยวและจุดขาย จะมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และการจัดเก็บข้อมูลขั้นท้ายสุด ทีมวิจัยจะเข้าไปแต่ละชุมชน เพื่อให้เห็นสภาพจริงของชุมชน สามารถเก็บข้อมูลทั้ง 3 ส่วน ได้ครบถ้วนและชัดเจน สำหรับการจัดเก็บข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยว และจุดขายแต่ละกลุ่มท่องเที่ยวแต่ละชุมชน ทีมวิจัยดำเนินการจัดเก็บโดยการร่วมกับแกนนำกลุ่มท่องเที่ยว ไปทดลองเที่ยวตามโปรแกรมที่กำหนด และร่วมเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยว เช่น การเข้าไป ณ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ในกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นนักท่องเที่ยว ระหว่างวันที่ 23-24 ตุลาคม 2551 นักวิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุในเพิ่มเติม ตั้งแต่ข้อมูลการเดินทางข้อมูลสภาพภูมิประเทศ ฯลฯ และโดยเฉพาะข้อมูล โปรแกรมการท่องเที่ยวและจุดขายของกลุ่ม ทีมวิจัยและแกนนำได้ทดลองเที่ยวตามโปรแกรมที่กำหนด เช่น การล่องเรือไปเกาะไข่นอก เกาะไข่นิน เพื่อชมสภาพความเป็นธรรมชาติ ไปดูฝูงปลานกแก้ว ไปว่ายน้ำ และสังเกตการณ์กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว และทำให้รับทราบถึงศักยภาพในการดำเนินงานของกลุ่ม ความสามารถในการต้อนรับนักท่องเที่ยว จำนวนบ้านที่มีความพร้อมในการบริการแก่นักท่องเที่ยว ข้อมูลของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ จะถูกจัดเก็บแยกไว้แต่ละกลุ่ม และจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ไปตามการปรับปรุงและพัฒนาของแต่ละกลุ่ม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาใช้ประโยชน์ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และการประชาสัมพันธ์กลุ่ม

ขั้นที่สี่ การจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของเครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และภาคีเครือข่าย

ในการจัดทำแผนทิศทาง และแผนธุรกิจของเครือข่าย และภาคีพันธมิตรของเครือข่าย ทีมวิจัย ได้ดำเนินการเพื่อให้การจัดทำแผน ทิศทางการดำเนินงานและแผนธุรกิจทั้งในระดับกลุ่ม และระดับเครือข่ายสำเร็จ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

การจัดทำแผนทิศทางดำเนินงานและแผนธุรกิจของแต่ละกลุ่ม

ทีมวิจัย ได้เข้าไปเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจแต่ละกลุ่ม โดยในระยะแรกจะเข้าไปจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ โดยเชิญสมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น และคนในชุมชนที่มีความสนใจ เพื่อให้ร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ของแต่ละชุมชนให้สามารถดำเนินการไปได้ ช่วยกันเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยว

ที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชน การพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างจุดขายเพิ่มเติม ฯลฯ เช่น ตัวอย่างการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2551 การเชิญที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เดินทางร่วมกับนักวิจัย และผู้สื่อข่าว เข้าไปเยี่ยมเยือนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวตลอดจนการได้รับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสื่อมวลชนที่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวระหว่างวันที่ 16 – 18 กรกฎาคม 2551 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนสามารถนำคำแนะนำไปใช้ในการจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจ เช่น กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ควรเป็นจะแนวการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องเหนือ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน ควรเน้นการท่องเที่ยวแบบการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทีมวิจัยได้นำแกนนำ และสมาชิกของกลุ่มท่องเที่ยวไป ศึกษาดูงานกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ณ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2551 และการให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มท่องเที่ยว เพื่อจะเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน สำหรับทีมวิจัยก็ได้ให้นักวิจัยไปศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำกลุ่มท่องเที่ยวในเครือข่าย เช่น การไปศึกษาดูงานกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กำปอง หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 6-8 สิงหาคม 2551 และการไปศึกษาดูงาน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในอำเภอกระบือบุรี จังหวัดพังงา และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดระนอง ร่วมกับเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน อันดามันเหนือ ระหว่างวันที่ 22 - 24 สิงหาคม 2551 ทีมวิจัยได้จัดทำคำถามจำนวน 29 คำถาม เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ ร่วมกันหาคำตอบ ซึ่งคำถามเหล่านี้เป็นคำถามที่จะนำมาใช้ในการจัดทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของกลุ่ม เมื่อวันที่ 4-5 ตุลาคม 2551 ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน โดยได้เชิญคณะอาจารย์แผนกการตลาด จากวิทยาลัยเทคนิคพังงา ซึ่งมีอาจารย์ประทีน เลี่ยนจำรูญ เป็นหัวหน้าคณะ เพื่อมาให้ความรู้ในการจัดทำแผนทิศทาง การดำเนินงานและแผนธุรกิจ และดำเนินการจัดทำแผนโดยใช้ข้อมูลจากการตอบคำถาม จำนวน 29 คำถาม ที่จัดเตรียมไว้ กลุ่มท่องเที่ยวสามารถจัดทำแผนทิศทางตามคำแนะนำของอาจารย์ที่คอยให้คำปรึกษาในแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด และให้นำข้อสรุปของแผนทิศทางและแผนธุรกิจที่ได้จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำกลับไปพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อจะได้ร่วมกันเสนอแนะปรับปรุง โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 ตุลาคม 2551 โดยคณะอาจารย์จากวิทยาลัยเทคนิคพังงา ได้เข้าไปช่วยให้คำปรึกษา และติดตามในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีกลุ่มที่สามารถทำแผนทิศทางและแผนธุรกิจ ได้จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวบางพัฒนาโฮมสเตย์ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องเหนือ

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุไฉน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนกก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่

การจัดทำแผนทิศทางการดำเนินงานและแผนธุรกิจของเครือข่าย

จากการดำเนินการวิจัยโครงการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ตั้งแต่เดือนเมษายน 2551 เป็นต้นมา ทีมวิจัยได้เข้าไปดำเนินการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งเวทีใหญ่และเวทีย่อย เพื่อวางระบบการดำเนินงานของเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม การนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานของเครือข่าย และของกลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไข ตลอดจนการเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ และจากประสบการณ์ในการขับเคลื่อนร่วมกัน ในรูปของเครือข่ายโฮมสเตย์ ดังนั้น เมื่อวันที่ 18-19 ตุลาคม 2551 ณ ห้องประชุมสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา ทีมวิจัยได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อจัดทำแผนทิศทางการดำเนินงานของเครือข่าย ระยะ 3 ปี (ปี 2551 – 2553) โดยเชิญแกนนำของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน กลุ่มละ 3 คน มาร่วมเวที ซึ่งกลุ่มต่าง ๆ ได้ร่วมอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนได้ข้อสรุปซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่ม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ การดำเนินงานของเครือข่าย และพันธกิจ 5 ประการ รวม 24 กลยุทธ์ (รายละเอียดปรากฏตามบทที่ 4)

ขั้นที่ห้า การดำเนินการตามแผนทิศทางการดำเนินงาน

เนื่องจากการดำเนินงานของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา เป็นการขับเคลื่อนต่อจากการดำเนินงานของเครือข่ายโฮมสเตย์จังหวัดพังงา ฉะนั้นผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของเครือข่าย ส่วนหนึ่งมาจากแผนงานหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้เดิม และการจัดทำแผนทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 18-19 ตุลาคม 2551 ได้นำข้อมูลการดำเนินการ และแผนงานทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายโฮมสเตย์มาเป็นส่วนหนึ่งของแผนทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ด้วย ผลการดำเนินงานตามแผนทิศทางเครือข่าย ในปีแรก (2551) จึงเป็นการผสมผสานระหว่างแผนทิศทางการดำเนินการของเครือข่ายโฮมสเตย์ และเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา จากการดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน 2551 - เดือนมีนาคม 2552 สามารถดำเนินงานตามแผนทิศทาง ได้โดยสรุปตามพันธกิจที่กำหนดดังนี้

ผลการดำเนินการตามพันธกิจการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่าย

คุณค่า

- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายเดือนละ 1 ครั้ง โดยกำหนดจัดขึ้นวันที่ 4 ของทุกเดือน หากเดือนใดตรงกับวันหยุดราชการ ก็ให้เลื่อนไปเป็นวันแรกที่เปิดทำการ

- การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นนักท่องเที่ยว เพื่อไปเยี่ยมชมเยียนกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ในเครือข่ายทำให้กลุ่มต่าง ๆ ได้มีโอกาสฝึกทักษะในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เช่นการให้แกนนำกลุ่มท่องเที่ยวไปเที่ยวที่กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน เมื่อวันที่ 23-24 ตุลาคม 2551 การนำที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สื่อมวลชนร่วมเดินทางไปพักในกลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ ระหว่างวันที่ 16-18 กรกฎาคม 2551 ทำให้กลุ่มต่าง ๆ ได้มีโอกาสเสริมสร้างทักษะในการต้อนรับ และการกระตุ้นการดำเนินงานของกลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ

- การพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้แก่กลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่นการจัดฝึกอบรม โดยนำสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย ไปศึกษาดูงานการจัดการท่องเที่ยวชุมชนของบ้านเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านลิเล็ด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2552

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ในการดำเนินการตามพันธกิจที่กำหนด ยังไม่สามารถดำเนินการได้เป็นรูปธรรมมากนัก แต่เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา มีความตั้งใจจะดำเนินงาน โดยยึดถือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อนเครือข่าย และพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแก่สมาชิก ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะกลุ่มท่องเที่ยวยังไม่มีรายได้ที่เพียงพอ ผลงานที่เป็นรูปธรรมของพันธกิจนี้ คือ การจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชน เช่น การจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวร่วมกันของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก กลุ่มโฮมสเตย์บ้านบางพัฒน์ และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร

ผลการดำเนินการตามพันธกิจบูรณาการภาครัฐและชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การกำหนดพันธกิจนี้ เป็นการแสดงถึงความจำเป็นที่การจัดการท่องเที่ยวต้องอาศัยการส่งเสริมและสนับสนุนจากทั้งหน่วยราชการและภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย จึงจะประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะการสนับสนุนงบประมาณจากทางราชการ ซึ่งนอกเหนือจากการพึ่งพาตนเองของกลุ่มท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้ว ผลการดำเนินการตามพันธกิจที่เป็นรูปธรรม เช่น

- การประสานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา และสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา จนสามารถจัดทำโครงการและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบพัฒนาจังหวัดพังงา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำนวน 1,300,000 บาท

- การประสานกับสำนักงานท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการเพื่อจัดฝึกอบรมแก่สมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวในเครือข่ายระหว่างวันที่ 9-11 กุมภาพันธ์ 2552

- ร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา
- ร่วมกับสมาคมการท่องเที่ยว จัดทำเอกสารเผยแพร่การท่องเที่ยว ไปประชาสัมพันธ ์ ณ ประเทศเยอรมัน
- การร่วมกับจังหวัดพังงา และสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา จัดงานเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวจังหวัดพังงา เมื่อวันที่ 10 – 19 พฤศจิกายน 2551 ชื่องาน “เปิดโลกมหัศจรรย์ แดนสวรรค์เมืองพังงา” ณ บริเวณเขาหลักเซ็นเตอร์ ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และ การร่วมงานกาชาด โดยจัดนิทรรศการการท่องเที่ยวชุมชน ระหว่างวันที่ 22 – 31 มกราคม 2552 ณ บริเวณหน้าศาลากลางอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา
- การร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคพังงา ตามโครงการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการใหม่

ผลการดำเนินการตามพันธกิจ เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน

ผลการดำเนินงานในพันธกิจนี้ ค่อนข้างเป็นรูปธรรมที่สุด โดยเฉพาะการส่งเสริมการตลาด โดยเครือข่ายได้รับงบประมาณจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา และสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์จำนวนมาก ทั้งแผ่นพับแผ่นทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษาอังกฤษ แผ่นวีทีอาร์ประชาสัมพันธ์พร้อมแผ่นพับเครือข่าย จำนวน 6,000 แผ่น การจัดทำป้ายแสดงที่ตั้งและบอกระยะทาง การออกนุสรประชาสัมพันธ์ ในงาน “เปิดโลกมหัศจรรย์ แดนสวรรค์เมืองพังงา” ณ บริเวณเขาหลักเซ็นเตอร์ ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และการจัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ของเครือข่าย การนำสื่อมวลชนลงไปในพื้นที่ของกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน การจัดแถลงข่าวเปิดตัวเครือข่าย เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2552 โดยเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา มาเป็นประธานในการแถลงข่าว ฯลฯ

ผลการดำเนินการตามพันธกิจ อนุรักษ์ วัฒนธรรม ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วม

ผลการดำเนินการตามพันธกิจ เป็นความเห็นของเครือข่ายที่จะให้แต่ละกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลการดำเนินการของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก ได้ฟื้นฟูการแสดงร้องเง็ง ซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้านดั้งเดิม สาธิตการปลูกข้าวไร่ การเหมืองแร่

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว ชมภาพวาดตามถ้ำต่าง ๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของ ศิลปะ และวัฒนธรรม การให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ส่งเสริมอาชีพการทำน้ำตาลจากต้นชก ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของชุมชน

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน ส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบอาชีพของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มไม้กวาดดอกอ้อ กลุ่มทำขนมบ้านเกาเจ้า กลุ่มเลี้ยงผึ้ง และส่งเสริมการเรียนรู้ในการใช้พลังงานทดแทน

กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ ส่งเสริมกิจกรรมราชการปลูกป่าชายเลน โดยการเพาะต้นกล้าไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนปลูก การจัดตั้งธนาคารปู โดยรับบริจาคปูไข่นอกกระดองไปปล่อย การกำหนดพื้นที่บริเวณชุมชนเป็นเขตห้ามจับสัตว์น้ำ

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ จัดกิจกรรมธนาคารปูเพื่อขยายพันธุ์ปูทะเล จัดกิจกรรมปลูกกล้วยไม้ป่าในป่าชุมชน

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มอาชีพ เช่น การทำขนมบ้าบิ่น การผลิตปลาดิบแห้ง และจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวส่งเสริมการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น การทำลอบดักปลา

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่องเหนือ ดำเนินการฟื้นฟูการแสดงลิเกฮูลู ซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้าน ร่วมกับโรงเรียนในชุมชนจัดกิจกรรมธนาคารขยะ

ขั้นที่หก การดำเนินการศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยว

ในการดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนตามความหมายที่กำหนดไว้ในข้อเสนอโครงการแนวทางหนึ่งที่ทีมวิจัย นำมาใช้ในการดำเนินการ คือ การไปศึกษาดูงานกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง เพื่อนำมาเป็นต้นแบบหรือเพื่อประยุกต์ใช้ เช่น ไปศึกษาดูงานกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 6-8 สิงหาคม 2551 การไปศึกษาดูงาน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะพิทักษ์ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านลีเล็ด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2552 และการไปศึกษาดูงานกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างวันที่ 16-17 กันยายน 2551 และจากประสบการณ์ที่ทีมวิจัยเคยไปศึกษาดูงานที่กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนอำเภอเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา พบว่าในการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ส่วนใหญ่ จะให้ความสำคัญกับการมีสถานที่และนำข้อมูลที่มีอยู่มาแสดง บางแห่งศูนย์การเรียนรู้ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากนัก ทำให้ไม่เกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ถือเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ไม่มีชีวิต เช่น กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่กำปองและกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนอำเภออัมพวา บางแห่งจะเสริมด้วยการจัดให้มีบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถือว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิต เช่น กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านลีเล็ด และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะยาวน้อย จากประสบการณ์ดังกล่าว ประกอบกับการขับเคลื่อน

เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนมาระยะหนึ่ง ทำให้ทีมวิจัยมีความเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้ควรมีบทบาทใน 2 ลักษณะ คือ บทบาทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น สถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน ผลการดำเนินการของกลุ่ม ฯลฯ และบทบาทในการบริการความรู้แก่ผู้สนใจ เช่น นักเรียน นักศึกษา ชุมชนอื่น ๆ และศูนย์เรียนรู้ควรมีบุคคลซึ่งมีความรู้ มาร่วมให้ความรู้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะทำให้ศูนย์เรียนรู้เป็นศูนย์ที่มีชีวิตและเกิดประโยชน์มากขึ้น ทีมวิจัยเห็นว่าควรจะให้กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 11 กลุ่ม เป็นศูนย์เรียนรู้ ทั้งนี้เพราะทุกกลุ่มมีความแตกต่างกัน ทั้งการก่อตั้ง การดำเนินการ ศักยภาพ ของคนในชุมชน ฯลฯ และ มีความหลากหลายในกิจกรรม ทีมวิจัยได้นำความเห็นดังกล่าวไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายท่องเที่ยว มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการดำเนินการศูนย์เรียนรู้ โดยนำเรื่องการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชน ไปกำหนดไว้ในแผนทิศทางการดำเนินงาน พันธกิจ : การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างเครือข่ายคุณค่า กลยุทธ์ : การจัดให้มีศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งมีความชัดเจนในรูปแบบ ส่วนการดำเนินการตามแผนทิศทางที่มีระยะเวลากำหนด 3 ปี (พ.ศ. 2551 – 2553) จะค่อย ๆ ดำเนินการ โดยจะเริ่มจากกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร เป็นแห่งแรก

ขั้นที่เจ็ด การติดตามประเมินผลและการสังเคราะห์ตัวแบบธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์โดยทีมวิจัย

ในการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนเครือข่ายพันธมิตรชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ทีมวิจัยได้ใช้การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการติดตามแผนทิศทาง การดำเนินงานตามแผนทิศทาง โดยทุกครั้งที่มีการจัดเวทีเครือข่ายจะนำผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุงแนวทางเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการติดตามอีกทางหนึ่ง คือ การมอบหมายให้นักวิจัย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา เป็นผู้ติดตามการดำเนินงาน เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานปัญหา และอุปสรรค และนำมาประมวลเพื่อหาทางช่วยเหลือ และเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนในครั้งต่อไป

สำหรับการดำเนินธุรกิจของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา เมื่อพิจารณาการขับเคลื่อน พบว่า มีการขับเคลื่อนเป็น 2 ระดับ คือ (1) การขับเคลื่อนระดับเครือข่าย ได้แก่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนการตลาด การประสานงานกับหน่วยงานราชการ และเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และการสนับสนุนด้านอื่น ๆ (2) การขับเคลื่อนระดับกลุ่ม ซึ่งได้แก่ การดำเนินธุรกิจเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ตามโปรแกรมการท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มกำหนด ซึ่งการขับเคลื่อนทั้ง 2 ระดับ เป็นไปในลักษณะเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกัน สามารถสังเคราะห์ รูปแบบได้ดังนี้

1. รูปแบบที่ 1 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแต่ละกลุ่ม ดำเนินธุรกิจเป็นเอกเทศ มีการทำตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้วยกลุ่มเอง มีการนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปเสนอขายกับบริษัท

นำเที่ยว แล้วนำผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวที เพื่อจะให้กลุ่มอื่นได้รับทราบ เป็นตัวอย่างในการดำเนินงานแก่กลุ่มอื่น ๆ และเพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ เสนอแนะ

2. รูปแบบที่ 2 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนแต่ละกลุ่ม ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวโดยการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ตามศักยภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวและเรียนรู้เฉพาะชุมชน ไม่เชื่อมโยงกับกลุ่มท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่จะการประชาสัมพันธ์และจัดทำแผนการตลาดร่วมกัน

3. รูปแบบที่ 3 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย จัดโปรแกรมท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นโปรแกรมพิเศษ นักท่องเที่ยวสามารถไปเที่ยวกลุ่มต่างๆ ได้หลายกลุ่ม ตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำหนด เช่น การกำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางพัฒน์ และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก

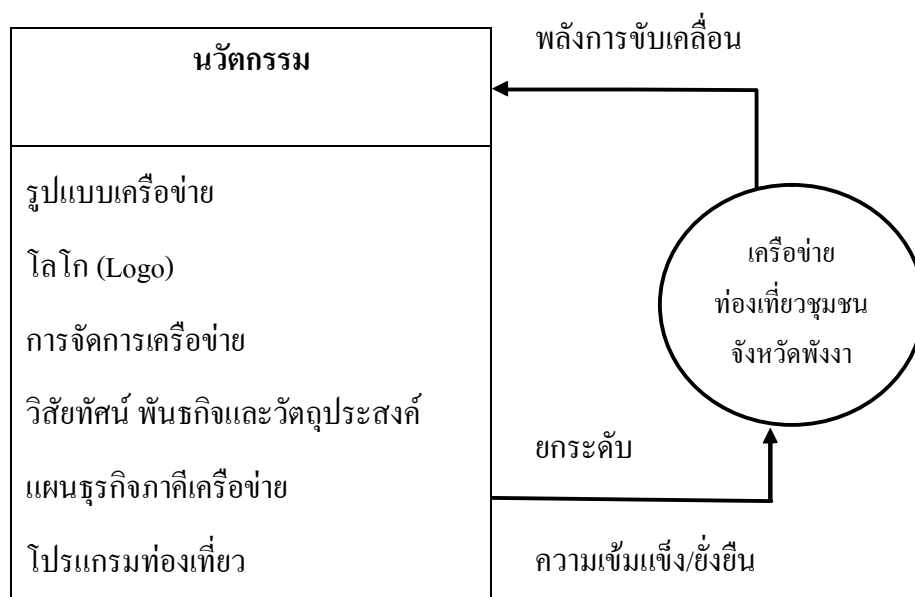
รายละเอียดตามขั้นตอนการวิจัย ปรากฏตามภาคผนวก

บทที่ 4

ผลลัพธ์

เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ขับเคลื่อนกิจกรรมทำให้ชุมชนรู้จักคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิตและธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อรายได้ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น การที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเชิงพัฒนา ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสนับสนุนและการสร้างโอกาสที่ดีกว่าเดิม คนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงระบบสาธารณสุข ระบบการคมนาคม การจัดให้มีแหล่งสันตนาการ ร้านอาหาร และพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ชุมชนยังกลับไปสืบค้นมรดกทางวัฒนธรรมประเพณีเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาต่อยอดในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เกิดวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมจากพื้นฐานเดิม ส่งผลให้ชุมชนได้รับประโยชน์ในทางเศรษฐกิจระยะยาวบนพื้นฐานที่ตั้งคมเข้ามามีส่วนร่วมภายใต้ระบบการพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การที่เครือข่ายขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยการช่วยเหลือตนเอง เปิดกว้างแนวคิดอันเป็นพื้นฐานการพัฒนาตามแนวทางประชาธิปไตย โดยให้คนมีความเห็นต่างกันร่วมกัน มีโอกาสทำงานได้อย่างเท่าเทียมกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือกันด้วยความโอบอ้อมอารี ในขณะเดียวกันก็พึงพางบประมาณจากภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนเพื่อนำเข้าไปเสริมพลังการขับเคลื่อนเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก่อเกิดนวัตกรรมที่สำคัญๆ ขึ้นดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงนวัตกรรมของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา

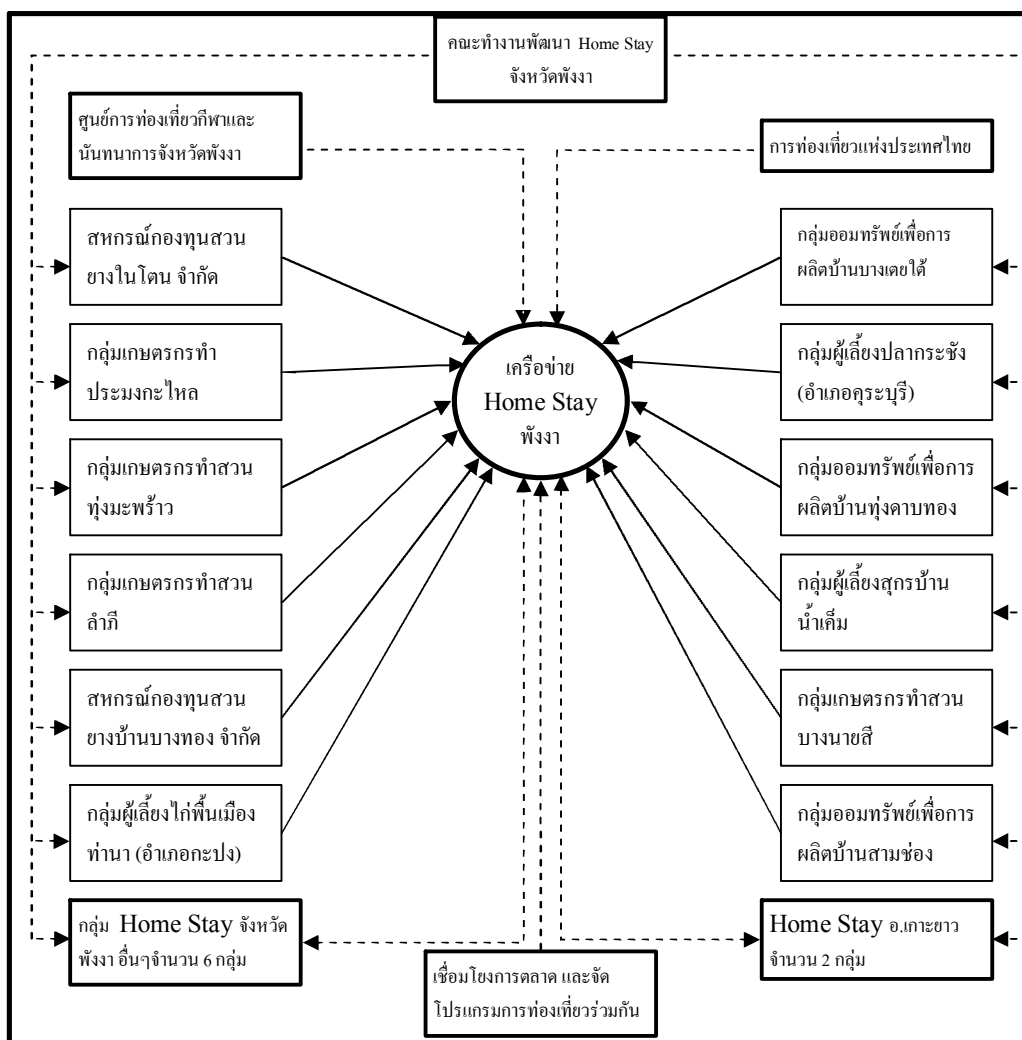

จากภาพที่ 1 เครื่องข่ายขับเคลื่อนกิจกรรมจนเกิดนวัตกรรมที่สำคัญ ๆ ขึ้น ได้แก่ รูปแบบเครือข่าย โลโก้(Logo) การจัดการเครือข่าย วิทยุทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ แผนธุรกิจภาคีเครือข่าย และโปรแกรมท่องเที่ยว สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. รูปแบบเครือข่าย

ในการดำเนินการวิจัยตามโครงการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ตั้งแต่เดือนเมษายน 2551 – มีนาคม 2552 เป็นการขับเคลื่อนเพื่อให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชุมชน มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชน อยู่บนพื้นฐานที่สร้างความภาคภูมิใจ และความมีศักดิ์ศรีของคนในชุมชน และเกิดการยอมรับจากบุคคลภายนอก ในการขับเคลื่อนเครือข่าย เป็นการดำเนินการต่อเนื่อง มาจากการขับเคลื่อนของเครือข่ายโฮมสเตย์ จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดพังงา ภายใต้ชุดโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดพังงา ในระหว่างปี 2548 – 2549 ดังนั้นรูปแบบของเครือข่ายก็เป็นการพัฒนามาจากเครือข่ายโฮมสเตย์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย Home Stay พังงา

จากภาพที่ 2 เป็นภาพที่อธิบายรูปแบบการจัดตั้งเครือข่ายโฮมสเตย์ เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ที่ประสงค์จะดำเนินกิจกรรมโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดพังงา จำนวน 12 กลุ่ม ประกอบด้วยสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มเกษตรกร จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 3 กลุ่ม และกลุ่มอาชีพจำนวน 3 กลุ่ม โดยการเชื่อมโยงกิจกรรมทางการตลาด (แนะนำลูกค้า ส่งลูกค้าให้กัน) และจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกัน ซึ่งมีกลุ่มและหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดทำเครือข่ายดังนี้

กลุ่มโฮมสเตย์อำเภอเกาะยาว เป็นกลุ่มโฮมสเตย์ที่ประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว เชื่อมโยงเกี่ยวข้องโดย เครือข่ายโฮมสเตย์พังงา ยึดถือโฮมสเตย์อำเภอเกาะยาวเป็นต้นแบบในการทำธุรกิจ เป็นสถานที่เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการคอยให้คำแนะนำแก่เครือข่าย

กลุ่มโฮมสเตย์ อื่น ๆ จำนวน 6 กลุ่ม เป็นกลุ่มโฮมสเตย์ ซึ่งอยู่ในเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดพังงาอีกส่วนหนึ่ง เชื่อมโยงเกี่ยวข้องโดยได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมโฮมสเตย์ แกนนำของแต่ละกลุ่มได้ทำความรู้จักกัน และมีแนวโน้มจะร่วมเป็นเครือข่ายร่วมกันในอนาคต

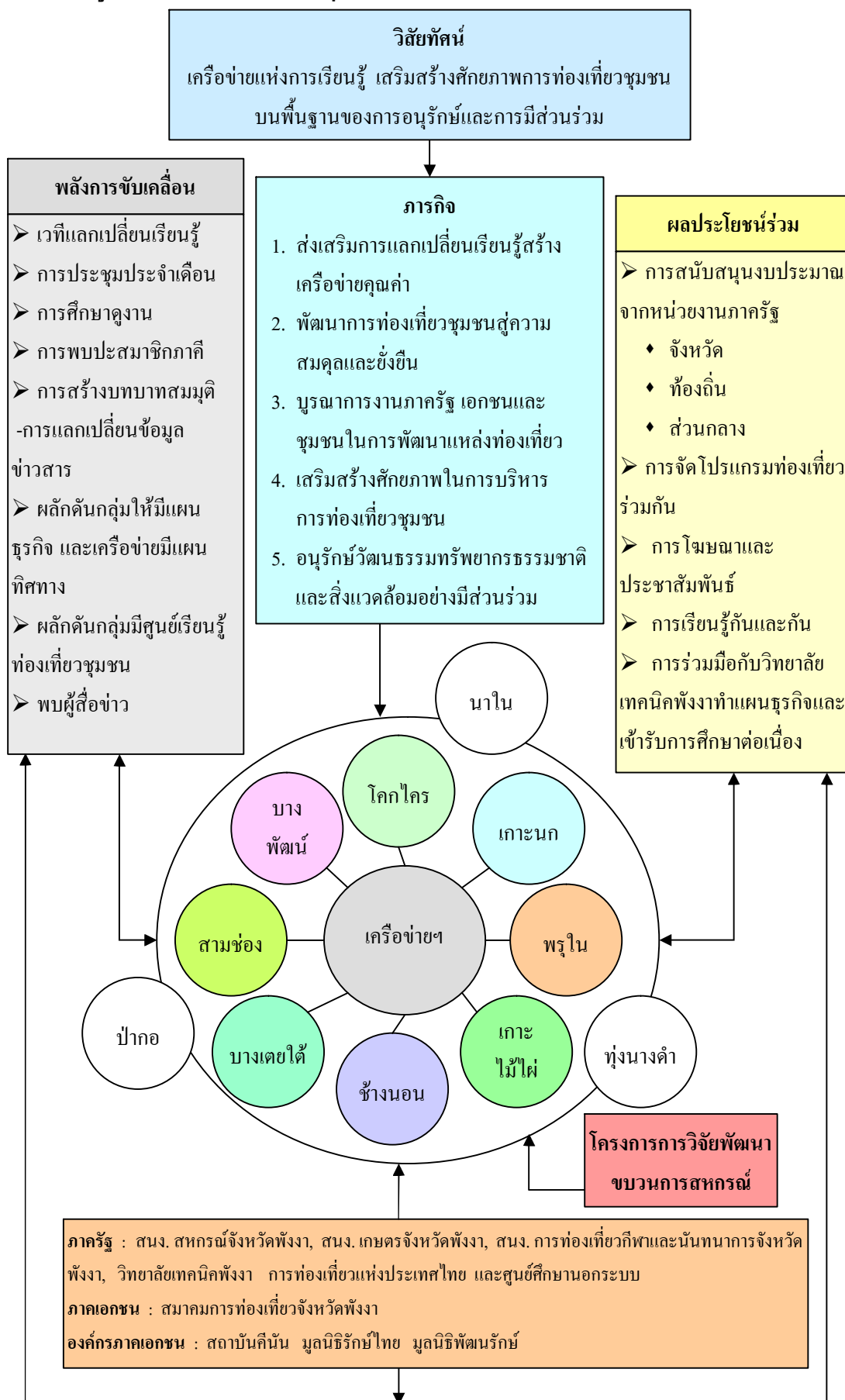
ศูนย์การท่องเที่ยวและนันทนาการจังหวัดพังงา เป็นหน่วยงานหลักที่จังหวัดพังงามอบหมายการรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาโฮมสเตย์ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ทำหน้าที่ประสานคณะทำงานพัฒนาโฮมสเตย์ จังหวัดพังงา

คณะทำงานพัฒนาโฮมสเตย์จังหวัดพังงา เป็นคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา คำสั่งเลขที่ 2427/2548 สั่ง ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2548 มีจำนวน 17 คน จาก 15 หน่วยงาน มีบทบาทในการพัฒนาโฮมสเตย์ กลุ่มเป้าหมายให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาด ให้กลุ่มโฮมสเตย์ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

นับตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา เครือข่ายโฮมสเตย์ได้ปรับเปลี่ยนเป็นเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา

จากภาพที่ 3 เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา มีพันธมิตรร่วมขับเคลื่อนจำนวน 11 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 8 กลุ่มหลัก ที่ร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเป็นแกนสำคัญของเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุโน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ และอีก 3 กลุ่ม ที่เข้าร่วมขับเคลื่อน เป็นครั้งคราว รับรู้การขับเคลื่อนแบบไม่ต่อเนื่อง อาจจะยุติบทบาท หรือเข้าร่วมกับเครือข่ายได้ ในโอกาสต่อไป ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางดำ และกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน การขับเคลื่อนโดยใช้วิสัยทัศน์ และพันธกิจ 5 ประการ ในการขับเคลื่อน โดยกิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อน ประกอบด้วย (1) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการสนับสนุนจากทีมงานวิจัยและหน่วยงานภาครัฐ (2) การจัดประชุมประจำเดือนซึ่งตกลงจัดทุกวันที่ 4 ของเดือนเพื่อพบปะและปรึกษาหารือในกันเรื่องต่าง ๆ (3) การศึกษาดูงานร่วมกันตามโครงการทัศนศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา ซึ่งใช้งบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัด (4) การพบปะสมาชิกภาคี มักใช้โอกาสในการไปร่วมกิจกรรมระดับพื้นที่กับกลุ่มเพื่อนด้วยกัน (5) การสร้างบทบาทสมมติเป็นนักท่องเที่ยวเพื่อให้มีการแนะนำแก่สมาชิกกลุ่มจนกว่าการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว (6) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกี่ยวกับการสื่อสารติดต่อถึงกัน เพื่อร่วมกิจกรรมและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (7) ผลักดันกลุ่มให้มีแผนธุรกิจ และเครือข่ายมีแผนทิศทาง โดยโครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคพังงา สำหรับแผนทิศทางเครือข่าย ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดขึ้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ให้เกิดเป็นรูปธรรมต่อไป (8) การผลักดันกลุ่มสมาชิกให้มีศูนย์เรียนรู้ธุรกิจท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ เช่น การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานของเครือข่าย โดยมุ่งให้คนในจังหวัดได้รู้ก่อน แล้วให้นักท่องเที่ยว ตลอดจนถึงนักธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับชุมชนและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (9) กิจกรรมพบผู้สื่อข่าว เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารการท่องเที่ยวชุมชน

การขับเคลื่อนดังกล่าว เพื่อนำไปสู่ผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ (1) การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ (2) การจัดโปรแกรมท่องเที่ยวร่วมกัน (3) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ (4) การเรียนรู้กันและกัน (5) การร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคพังงา ทำแผนธุรกิจและเข้ารับการศึกษาต่อเนื่อง

การสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามาดำเนินการสนับสนุนทั้งในระดับเครือข่าย และระดับกลุ่ม ซึ่งมีหน่วยงานที่สนับสนุนได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา วิทยาลัยเทคนิคพังงา สำนักงานการ

ท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดพังงา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศูนย์การศึกษา นอกระบบฯ สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดพังงา สถาบันกอล์ฟ มูลนิธิริรักษ์ไทย มูลนิธิพัฒนารักษ์

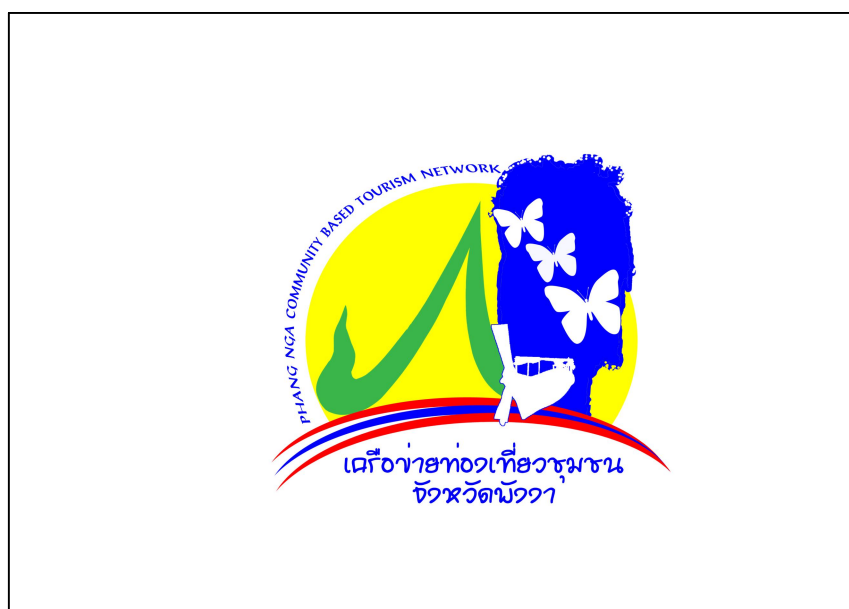
การพัฒนาภาคีเครือข่าย ต้องใช้เวลาในการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวแต่ละชุมชน แตกต่างกันไป เนื่องจากระยะทางของชุมชนอยู่ห่างไกลกัน บางชุมชนขาดผู้นำที่เข้มแข็งและมุ่งมั่น ทั้ง ๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวและธรรมชาติที่สมบูรณ์อยู่ในชุมชน การจัดการท่องเที่ยวชุมชนเป็นสิ่งที่ใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้ขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของคนในชุมชนที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่ต้น บางชุมชนจัดตั้งกลุ่มขึ้นมีความมุ่งหมายเพื่อรองรับงบประมาณที่ภาครัฐและภาคเอกชนให้การช่วยเหลือ โดยเนื้อแท้แล้วไม่ได้มุ่งจัดการท่องเที่ยวที่พัฒนาบนพื้นฐานการช่วยเหลือตนเองอย่างมีศักดิ์ศรีแต่อย่างใด ผลจากการดำเนินการในรูปแบบของเครือข่ายทำให้พบภาคีเครือข่ายที่หลากหลายรูปแบบและกิจกรรม กลุ่มเครือข่ายมีความผูกพันกันเหนียวแน่น ภายในภาคีที่ร่วมกิจกรรมขับเคลื่อนไปด้วยกัน ทั้งภาคีที่เป็นกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มเตรียมการ ปัญหาของการรวมตัวของเครือข่ายก็จะมี 2 ระดับ คือ ปัญหาในระดับเครือข่าย เกิดขึ้นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม การเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างภาคีเครือข่าย และการจัดการเครือข่าย การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการทำแผนธุรกิจและแผนทิศทางเครือข่ายที่สำคัญที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน อันได้แก่ การจัดทำรายรับ - รายจ่ายที่ครบถ้วนสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงจำนวนบ้านพักแบบโฮมสเตย์ของภาคี การเปลี่ยนแปลงผู้นำกลุ่มในระหว่างดำเนินการพัฒนาผลงานวิจัยครั้งนี้ สำหรับระดับภาคีเครือข่าย ในกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ผลักดันอย่างแข็งขัน แต่สมาชิกของกลุ่มเข้าร่วมฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชาวมอญได้ดี เพียงแต่เข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อย กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร ทีมงานมีความรู้และความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว แต่ขาดที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ซึ่งมุ่งหวังสัมผัสวิถีชุมชน กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างประทับใจ แต่มีความขัดแย้งในระดับชุมชนซึ่งต้องใช้เวลาในการให้สังคมปรับตัวเข้าด้วยกัน โดยการกล่อมเกล้าของสังคมเอง (Socialization) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง เป็นกลุ่มที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มาก่อน แต่เมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง ค้นพบตนเองว่ากลุ่มสามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยใช้เรือหัวโทงนำเที่ยว สามารถขับเคลื่อนธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชนได้รวดเร็วกว่า จึงใช้กิจกรรมนำเที่ยวเป็นกิจกรรมหลัก แล้วค่อย ๆ พัฒนาบ้านพักแบบโฮมสเตย์ขึ้นควบคู่กันไป กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน มีต้นทุนการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวอยู่ในวิถีชีวิตของชุมชนโดยปกติ ชาวบ้านเป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของอ่าวพังงา โดยเฉพาะเกาะไข่นอก เกาะไข่นิ่ง ซึ่งอยู่ใกล้เกาะภูเก็ต นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแวะพักผ่อนและชมปะการังน้ำตื้น ให้อาหารปลา ก่อนไปหาฟิงกัน และเขาตาปู แต่ปัญหาของกลุ่มนี้ไม่ได้ต้องการเพียงแค่นักท่องเที่ยวที่พักของนักท่องเที่ยว รวมทั้งแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาข้ามถิ่น จึงจัดเป็นกลุ่มเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อน ส่วนกลุ่ม

ท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยได้ อยู่ในหุบเขา มีธารน้ำไหลกลางหมู่บ้านท่ามกลางธรรมชาติที่สมบูรณ์ ส่วนทางทิศใต้ติดต่อกับป่าชายเลนน้ำทะเลขึ้นลงถึงหมู่บ้าน สามารถออกไปสู่อ่าวพังงาได้อีกทางหนึ่ง ถือว่ามีต้นทุนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แต่ขาดผู้นำที่เข้มแข็ง กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน เป็นกลุ่มที่ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมกับเครือข่ายตลอดเวลา แต่ขาดการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งที่พักค้างแรม ทำให้กลุ่มเจริญเติบโตได้ล่าช้า กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเกาะไม้ไผ่ ที่ตั้งของชุมชนอยู่ในลักษณะเดียวกับชุมชนบ้านบางพัฒนา ซึ่งอยู่ริมป่าชายเลนในอ่าวพังงาเช่นเดียวกัน มีความเจริญล้ำหลังกลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ เนื่องจากในระหว่างการพัฒนาการวิจัยตัวผู้นำได้ปลีกตัวไปประกอบอาชีพอื่นในจังหวัดภูเก็ต ทำให้ขาดผู้ประสานงานกับเครือข่ายไประยะหนึ่ง เมื่อชุมชนปรับตัวได้จึงได้ส่งผู้ประสานงานเข้าร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายในเวลาต่อมา ส่งผลให้กลุ่มพัฒนาได้เพียงเล็กน้อย ต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้ก้าวทันกลุ่มก้าวหน้าอื่น ๆ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ มีเอกชนอาศัยสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน ดำเนินธุรกิจนั่งช้าง และขี่เกวียนท่องเที่ยว ซึ่งชุมชนก็สามารถที่จะใช้ศักยภาพสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในทำนองเดียวกันได้ แต่ผู้นำที่ได้รับการมอบหมายจากกลุ่มขาดการขับเคลื่อนร่วมกับเครือข่าย ทำให้กลุ่มหยุดดำเนินการในเวลาต่อมา

2. โลโก้ (Logo)

รูปแบบในการจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ได้ข้อสรุปกำหนดชื่อเครือข่าย ชื่อว่า “เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา” โดยมีสัญลักษณ์ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สัญลักษณ์เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา

จากภาพที่ 4 เป็นสัญลักษณ์ของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ซึ่งประกอบด้วย **รูปดวงอาทิตย์ขึ้นยามเช้า** หมายถึง ความรุ่งเรืองความสดใส การเริ่มต้นที่ดี **รูปเขาตาปู** หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดพังงา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เกาะแจมส์บอนด์ มีลักษณะเหมือนตาของปู อยู่กึ่งกลางน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา **รูปผีเสื้อ** หมายถึง ความเป็นเครือข่าย การแสวงหาคุณค่าทางจริยธรรมและคุณค่าสหกรณ์ของเครือข่าย **รูปจั่วหลังคาบ้าน** หมายถึง ชุมชน หรือ กิจกรรมโฮมสเตย์ ของเครือข่าย **รูปเรือหัวโทง** หมายถึง ความเป็นวิถีชีวิตของชุมชนอันค้ำประกัน ชาวบ้านใช้เรือชนิดนี้ออกทะเลหาปลารวมทั้งใช้ในการเดินทาง ลักษณะพิเศษของเรือที่มีหัวโทง สามารถเลี้ยวไปมาได้อย่างคล่องตัวได้แม่นยำ และเรือมีการทงตัวที่ดี **แถบสีขาว สีแดง สีน้ำเงิน** หมายถึง การดำรงอยู่ของเครือข่ายภายใต้สามสถาบันหลักของชาติไทย และชื่อเครือข่ายที่เป็นทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาไทย

3. การจัดองค์กรในการบริหารเครือข่าย

เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ได้จัดรูปแบบการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ โครงสร้างเครือข่ายมีระดับเดียว ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 13 คน ได้แก่

1. นายวิศิษฐ์	ราษฎร์สภา	ตำแหน่ง	ประธานเครือข่าย
2. นายสวัสดิ์	วาหะรักษ์	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นายประพันธ์	เข้าห้อง	ตำแหน่ง	รองประธาน
4. นางราตรี	เบ็นอาหมาด	ตำแหน่ง	ประชาสัมพันธ์
5. นายสุรัตน์	สุมาลี	ตำแหน่ง	เหรียญกิตติ
6. นายสมพร	สาระการ	ตำแหน่ง	เลขานุการ
7. นางอารีย์	หัตถ์นิย	ตำแหน่ง	ผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางพิมพ์ภา	วาริศรี	ตำแหน่ง	กรรมการ
9. นางพิมพ์สนิธา	สุกสะอาด	ตำแหน่ง	กรรมการ
10. นายสาคร	ขม๊กการ	ตำแหน่ง	กรรมการ
11. นายประนอม	เพชรแก้ว	ตำแหน่ง	กรรมการ
12. นางสาวประภากร	สมประกอบ	ตำแหน่ง	กรรมการ
13. นางลลิต	จิตรนาวิ	ตำแหน่ง	กรรมการ

4. วิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์

แผนทิศทางเครือข่าย การก่อตัวในลักษณะกลุ่มธรรมชาติ พัฒนาเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การแบ่งงาน และมอบหมายงานให้ทำ การสร้างกฎเกณฑ์กติกาในการทำงานร่วมกันของกลุ่มคนจากหลายชุมชนที่มุ่งจัดการชุมชนให้เป็นชุมชนบริการนักท่องเที่ยว ที่ต้องการมาพักผ่อนและต้องการมาเรียนรู้วิถีชีวิตวิถีชุมชนให้คงอยู่

อย่างยั่งยืน เป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการเชื่อมโยงการชุมชนกับคนต่างถิ่นทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะคนในประเทศญี่ปุ่น ต่อไปภายหน้าซึ่งมีสมาชิกสหกรณ์การเกษตรถือว่าเป็นผู้มาเที่ยวซื้อบริการ โดยเครือข่ายเป็นผู้ให้บริการท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีแผนทิศทางเป็นหัวใจในการรวมตัวกันสร้างความร่วมมือจากแนวคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้เกิดภาพลักษณ์ เป็นปรากฏการณ์เชิงประจักษ์ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายนำไปเป็นคัมภีร์ในการปฏิบัติร่วมกัน

ในการขับเคลื่อนเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ขับเคลื่อนโดยวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ ที่ได้จากการจัดเวทีร่วมกัน ระหว่างเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน และนักวิจัย เพื่อจัดทำแผนทิศทางดำเนินงานของเครือข่าย เมื่อวันที่ 18 –19 ตุลาคม 2551 ณ ห้องประชุมสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน ดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์

“เครือข่ายแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และการมีส่วนร่วม”

4.2 พันธกิจและกลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์ ได้กำหนดพันธกิจ 5 พันธกิจ และกลยุทธ์ 24 กลยุทธ์ ดังนี้
พันธกิจที่ 1 : ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายคุณค่า
กลยุทธ์

1. จัดให้มีศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชน
2. ส่งเสริมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. พัฒนาศักยภาพกลุ่ม ในการจัดบทบาทสมมุติในการจัดการท่องเที่ยวระหว่างสมาชิกกลุ่ม
4. พัฒนาบุคลากรในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
5. เผยแพร่แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

พันธกิจที่ 2 : พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
2. สนับสนุนให้มีจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ในการพัฒนาทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. สนับสนุนให้มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกัน ระหว่างชุมชน
4. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมให้ทั่วถึงและเป็นธรรม

พันธกิจที่ 3 : บูรณาการงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์

1. ประสานหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชนในการจัดทำและคำของบประมาณการท่องเที่ยว
2. ดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร่วมกับภาครัฐและเอกชน
3. ประสานข้อมูลการท่องเที่ยว ร่วมกับภาครัฐและเอกชน
4. ร่วมมือการจัดการการเรียนรู้กับสถาบันการศึกษา

พันธกิจที่ 4 : เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน

กลยุทธ์

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
2. ส่งเสริมและพัฒนากิจการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย
4. ส่งเสริมพัฒนาด้านการตลาด
5. ส่งเสริมระบบการรักษาความปลอดภัยโดยชุมชน
6. พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่มาตรฐานสากล
7. ส่งเสริมและพัฒนาฐานข้อมูลและระบบการสื่อสารที่ทันสมัย

พันธกิจที่ 5 : อนุรักษ์วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

กลยุทธ์

1. ส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักบ้านเกิด
3. การส่งเสริมฟื้นฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
4. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. แผนธุรกิจภาคีเครือข่าย

ภาคีเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ต่างมีลักษณะเฉพาะตัว ถึงแม้ว่าจะดำเนินกิจกรรม ในลักษณะของการมีส่วนร่วม “ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมใช้ประโยชน์” เมื่อใช้เวลาในการพัฒนา ต่างบุคคล ต่างชุมชน ย่อมเป็นไปตามต้นทุนเดิมของสังคม ที่สั่งสมทุนทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้นทุนมนุษย์ต่างกัน ทำให้โอกาสในการพัฒนาชุมชน ให้เป็นชุมชนท่องเที่ยว เกิดรูปลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดทำแผนธุรกิจ

ของเครือข่ายจำเป็นต้องทำแผนให้เข้าถึงวัตถุประสงค์ของภาคีเครือข่าย ให้มากที่สุด เสมือนกับช่างตัดผ้า เย็บเสื้อให้เหมาะสมกับรูปร่างของคนที่สวมใส่

6. ผลการดำเนินงานของเครือข่ายที่เกิดจากการวิจัย

จากการดำเนินการ โครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ตามกระบวนการวิจัยตั้งแต่เดือนเมษายน 2551 - มีนาคม 2552 การขับเคลื่อนเครือข่ายในระยะแรก ดำเนินการไปตามแนวทางของเครือข่าย Home Stay จังหวัดพังงา และเมื่อเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา ได้จัดทำแผนทิศทางการดำเนินงานแล้วเสร็จ การขับเคลื่อนเครือข่ายได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ ที่กำหนด ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

6.1 จำนวนภาคี

เมื่อเดือนพฤษภาคม 2551 ทีมวิจัยจังหวัดพังงา โครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ได้เชิญกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย Home Stay จังหวัดพังงา จำนวน 11 กลุ่ม มาเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย โครงการวิจัยเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ซึ่งกลุ่มท่องเที่ยวทั้งหมดสมัครใจที่จะร่วมดำเนินการวิจัย เพื่อจะพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยว ให้เป็นต้นแบบในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งผลจากการขับเคลื่อนมีกลุ่มที่ดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เป็นกำลังสำคัญของเครือข่าย จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไทร กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ส่วนอีก 3 กลุ่ม เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเป็นครั้งคราว ขาดความต่อเนื่อง และอาจจะยุติบทบาทในการขับเคลื่อนของเครือข่าย แต่ทั้งนี้ กลุ่มเหล่านี้ อาจจะเข้ามาร่วมขับเคลื่อนร่วมกับเครือข่ายได้อีกในภายหลัง เมื่อกลุ่มมีความพร้อม หรือเมื่อเห็นว่า เครือข่ายมีความเข้มแข็ง สามารถสนองความต้องการของกลุ่มได้ ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางคำ ซึ่งสามารถอธิบายเหตุผล หรือสถานการณ์ที่กลุ่มเหล่านี้ยุติบทบาท หรือขอถอนตัวได้ดังนี้

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านนาใน หยุดขับเคลื่อน เนื่องจากแกนนำในการขับเคลื่อน มีทัศนคติในการพัฒนามนพื้นฐานของการให้ภาครัฐเข้าช่วยเหลืองบประมาณมากกว่า การใช้พลังการขับเคลื่อนภายในทำการวิจัยที่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนเชิงวัตถุประสงค์พลังการขับเคลื่อนของกลุ่ม พิจารณาจากการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จึงค่อย ๆ ห่างหายไปจากเวที ในที่สุดก็หยุดการขับเคลื่อนเครือข่าย

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านปากอ หยุดขับเคลื่อน เนื่องจากผู้นำในการขับเคลื่อน มีจุดสนใจที่แท้จริงในด้านการจัดการการรวบรวมยางพารา และบริการจำหน่ายข้าวสาร ปุ๋ย และ

สินค้าอุปโภคบริโภค มากกว่าการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้น เมื่อเข้าร่วมเวทีจึงไม่ค่อยมีประเด็นการแลกเปลี่ยน จึงค่อย ๆ ห่างหายจากเวที ทั้งๆ ที่ชุมชนมีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูง

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งนางคำ หยุคขับเคลื่อน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อยู่ห่างไกลจากกลุ่มอื่น ๆ ในเครือข่าย ทำให้การประสานงานเพื่อจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีข้อจำกัด เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการเดินทาง ทำให้การร่วมเวทีไม่ต่อเนื่อง กลุ่มหันไปพัฒนาตนเองแบบชุมชนเดี่ยว โดยอาศัยมูลนิธิ “รักไทย” และ มูลนิธิ “เพื่อนอันดามันเหนือ” ให้การสนับสนุน

สำหรับกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ทั้ง 8 กลุ่ม ที่ร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ดังกล่าว ได้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดทำแผนธุรกิจ จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว และ ดำเนินการอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา พื้นที่หมู่บ้านติดกับทะเลบางส่วน มีลำคลองล้อมรอบหมู่บ้าน มีภูเขาสูงเมื่อขึ้นไปบนยอดเขาสามารถมองเห็นออกไปถึงเขตน่านน้ำได้ มีครัวเรือนจำนวน 412 ครัวเรือนราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำการประมง ทำสวน และรับจ้าง บ้านเกาะเป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม แลไทยใหม่ (ชาวเล)

วิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนกลุ่ม “กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก จะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่มีการให้บริการที่ดี มีมาตรฐานในการดำเนินงาน มีโครงข่ายการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวชั้นนำของประเทศภายใน 5 ปี ”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนกมีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 18 คน รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายวิศิษฐ์ ราษฎร์สภา	ประธาน
2. นางสาววิลาวรรณ รักแดง	รองประธาน
3. นางสาวปาณิสรา หิรัญ	ฝ่ายประชาสัมพันธ์
4. นายวิรุฑธ ราษฎร์สภา	ฝ่ายสวัสดิการ
5. นางเตือนใจ จันทน์นิ่ม	เหรัญญิก
6. นางสาวพรทิพย์ ไหมหามาด	เลขานุการ

กิจกรรมการท่องเที่ยว/จุดขาย

1. การกรีดยางพารา
2. การตกปูดำ
3. เก็บหอยหวาน
4. การร่อนแร่ดีบุก
5. การตก ปลา, ปลาหมึก (เป็นกิจกรรมพิเศษในตอนกลางคืน)

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นายวิศิษฐ์ ราษฎร์สกา กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08-5473-8987

2. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่ปลูกบ้านเรือนริมทะเล มีทะเลล้อมรอบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง และมีป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีครัวเรือนจำนวน 215 ครัวเรือน บ้านสามช่องเป็นชุมชนไทยมุสลิม

วิสัยทัศน์ (Vission) “โฮมสเตย์บ้านสามช่อง จะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวโดยจะเพิ่มจำนวนลูกค้าให้ได้ปีละ 15 %”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 13 คน รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายอรรณู ออาจหาญ	ผู้จัดการทั่วไป
2. นายวิทยา นนทรี	ฝ่ายการตลาด/กิจกรรม
3. นายอารี ออาจหาญ	ฝ่ายการตลาด/กิจกรรม
4. นายก่อเดช ชลกิจ	ฝ่ายการตลาด/กิจกรรม
5. นางวนิดา ตนคลัง	ฝ่ายต้อนรับ
6. นางอาลียะ ทอดทึง	ฝ่ายต้อนรับ
7. นางเสาด้า เพ็ชรรักษ์	ฝ่ายต้อนรับ
8. นางจารุพรรณ นนทรีย์	ฝ่ายตรวจสอบบ้าน/อาหาร
9. นางสุดา พันธุ์หญ้า	ฝ่ายตรวจสอบบ้าน/อาหาร
10. นางประไพ ชลกิจ	ฝ่ายตรวจสอบบ้าน/อาหาร
11. นายสุรัตน์ สุมาลี	ฝ่ายการเงินและบัญชี
12. นายอริรักษ์ ออาจหาญ	ฝ่ายการเงินและบัญชี
13. นายไสว พูลผล	ฝ่ายประชาสัมพันธ์

กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูชายฝั่ง กิจกรรมศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน การทำประมงพื้นบ้าน ชมลิเกฮูลู ศิลปะมวยไทย ทำขนมจาก ถ้วยรูปในชุดพื้นเมืองเป็นที่ระลึก สาธิตการกรีดยางพารา ไร่ยางเป็นยางแผ่น

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นายอรรณู ออาจหาญ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง หมู่ที่ 9 ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08-7465-2083 , 08 – 7465-2083

3. กลุ่มบางพัฒนาโฮมสเตย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา ชุมชนตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณอ่าวพังงา มีลักษณะเป็นบ้านกลางน้ำ ต้องเดินข้ามสะพานคอนกรีต

ยาวประมาณ 500 เมตร เพื่อเข้าสู่หมู่บ้าน มีครัวเรือนจำนวน 47 หลังคาเรือน สภาพพื้นที่เป็นเกาะ มีป่าชายเลนอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงชายฝั่งเป็นหลัก มีความมั่งคั่งทางธรรมชาติที่น่าสัมผัสมากมาย เป็นหมู่บ้านไทยอิสลาม

วิสัยทัศน์ (Vission) “โฮมสเตย์บ้านบางพัฒนา จะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม เป็นอันดับ 1 ในจังหวัดพังงาภายใน 3 ปี โดยจะเพิ่มจำนวนลูกค้าให้ได้ปีละ 15 %”

จำนวนสมาชิก กลุ่มโฮมสเตย์บ้านบางพัฒนา มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 12 คน รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นางสาวสายสุนีย์ ขวัญเมือง	ผู้จัดการทั่วไป
2. นางสาวสายสุนีย์ ขวัญเมือง	ฝ่ายการตลาด
3. นางสาวปาณาลี สุวรรณกิจ	ฝ่ายต้อนรับ
4. นางอารีย์ หัสณีย์	ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม
5. นางสาวมลฤดี นิเกตุ	ฝ่ายการเงินและบัญชี
6. นายกนกกิจ ทินโน	ฝ่ายเทคโนโลยีและการสื่อสาร

กิจกรรมการท่องเที่ยว/จุดขาย

1. ชมวิถีชีวิตชาวบ้านบางพัฒนา
2. การเลี้ยงปลาในกระชัง
3. การทำกะปิกุ้ง
4. ลงเรือไปหาปลา หาปู หาหอยกับชาวบ้าน
5. ชมป่าชายเลน และจัดโครงการปลูกป่าชายเลน
6. รับประทานอาหารทะเลสด
7. ปล่อยปูไข่นอกกระดองคืนสู่ธรรมชาติ

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นางอารีย์ หัสณีย์ บางพัฒนา โฮมสเตย์ หมู่ที่ 8 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08-6274-4557

4. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลมะรุ่ย ตำบลทับปุด จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่ยกบ้านเรือนที่มีลักษณะเป็นบ้านกลางน้ำ ไม่มีพื้นดิน ด้านหลังติดทะเลด้านหลังเป็นป่าชายเลนที่ล้อมรอบด้วยทะเล มีครัวเรือนประมาณ 289 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง เป็นหมู่บ้านไทยอิสลาม

วิสัยทัศน์ (Vission) “เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศชั้นนำของจังหวัดพังงา และพัฒนาสู่ความเป็นสากล ภายใต้การมีส่วนร่วมทั้งภายในและนอกชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 13 คน

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายสมานศักดิ์ คาหาปะนะ	ประธาน
2. นายห้าหลี ชันยุกษ์	รองประธาน
3. นายสมพร สาระการ	เลขานุการ
4. นางประพิม ประสารการ	บัญชี/การเงิน
5. นายก่อเดค กะสิร์กัษ	กรรมการ
6. นายสิงหา กะสิร์กัษ	กรรมการ
7. นายด้าล่อ อูมาสะ	กรรมการ
8. นางพวงเพชร คาหาปะนะ	กรรมการ
9. นายสุขหรี กะสิร์กัษ	กรรมการ
10. นายชาติชาย กะสิร์กัษ	กรรมการ
11. นางฉินันท์แขกปาทาน	กรรมการ
12. นายนิกร สาระการ	กรรมการ
13. นายอ้าปีดิน ัญญุพัคค์	กรรมการ

กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูชาย

ชมกิจกรรมการประกอบอาชีพ การวางอวนปู การดักลอบไซปลา ล่องเรือหางยาวชมถ้ำงามตา ภูเขาแปลก ลงเล่นน้ำทะเลที่เกาะตั้งเลน(หาดทรายกลางทะเล) 1 วัน คนละ 350 บาท (บริการเครื่องดื่มตลอดการเดินทาง)

ภาพเขียนโบราณ ลงเล่นน้ำ และงมหอยตลับ ประทับรอยเท้าที่หาดน้ำร้อน ชมการเลี้ยงหอยนางรม 1 วัน คนละ 350 บาท ชมถ้ำลอด ถ้ำหัวกะโหลก (บริการเครื่องดื่มตลอดการเดินทาง)

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นายสมพร สาระการ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร หมู่ที่ 1 ตำบลมะรุ่ย ตำบลทับปุด จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08 - 7886 - 0465

5. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา เป็นพื้นที่มีลักษณะเป็นเกาะ ล้อมรอบด้วยหุบเขา การเดินทางต้องเดินทางไปลงเรือที่ท่าเรือเจียรวานิช จังหวัดภูเก็ต มีคร่าวเรือประมาณ 232 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน เป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมากมาย อยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อ เช่น เกาะไข่นอก เกาะไข่นอน หมู่บ้านไทยอิสลาม

วิสัยทัศน์ (Vision) “ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนพรุใน เต็มใจให้บริการ ประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างมีระบบ สร้างไมตรี สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อทำองค์กรให้มั่นคง ”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุในมีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 20 คน

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายณรงค์	นาวิว่อง	ประธานกลุ่ม
2. นางลลิต	จิตรนาวิ	รองประธานกลุ่ม
3. นางประภิส	นาวิว่อง	บัญชี/การเงิน
4. นายสมพร	นาวิว่อง	บัญชี/การเงิน
5. นายอาภา	อาษาราชกูร์	ฝ่ายจัดบ้าน
6. นางราณี	สกุลสัน	ฝ่ายจัดบ้าน
7. นายณรงค์	ติระนนท์	ฝ่ายจัดรถ
8. นายทวีศักดิ์	ไต้ะไม	ฝ่ายจัดเรือ
9. นายอิสระ	นาวิว่อง	ประชาสัมพันธ์
10. นางเมทินี	ติระนนท์	เลขานุการ

กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูชาย

1. ชมเกาะไข่นอก เกาะไข่นิ่ง
2. ชมวิถีชีวิตชุมชน
3. กิจกรรม Home Stay

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นางลลิต จิตรนาวิ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน หมู่ที่ 3 ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08 – 1272-0678

6. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีครัวเรือนประมาณ 89 ครัวเรือน เป็นชุมชนที่อยู่ในหุบเขา ชาวบ้านประกอบอาชีพทำสวนและรับจ้าง มีคลองน้ำจืดไหลผ่านกลางหมู่บ้านและมีท่าเรือเล็กๆ ของหมู่บ้านเพื่อออกสู่ทะเลอ่าวพังงา และมีธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ ทั้งภูเขา ทะเล พรรณไม้ต่าง ๆ

วิสัยทัศน์ (Vision) “ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านบางเตยใต้ จะเป็นชุมชนเกษตรปลอดสารพิษ เน้นอิงกับธรรมชาติมากที่สุด เป็นธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีการให้บริการที่ดี มีมาตรฐานในการดำเนินงาน สามารถก้าวไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งที่สุดมีโครงข่ายการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศ”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 14 คน

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายสังเวช	พีชเกิด	ผู้จัดการทั่วไป
2. นางสาวประภากร	สมประกอบ	ฝ่ายการตลาด
3. นางฉะอ้อน	สาลี	ฝ่ายต้อนรับ

4. นางยุวณิษฐ์ ปรีดาผล	ฝ่ายการเงินและบัญชี
5. นางมารศรี เกตุอ่อน	ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูขยา

1. ขึ้นเขาควิวินหมู่บ้านจะมองเห็นเกาะต่าง ๆ (เกาะปันหยี)
2. นั่งเรือถีบให้อาหารปลาในฝ่ายเก็บน้ำ
3. ล่องเรือน้ำจืด ชมวิวทิวทัศน์
4. พายเรือชมป่าโกงกาง วิธีประมงชายฝั่ง
5. ชมกลุ่มอาชีพทำผักบุ้ง , ลูกชก
6. เดินชมภูเขาหิน พรรณไม้ท้องถิ่น
7. ล่องทะเลชมถ้ำต่าง ๆ

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นางสาวประภากร สมประกอบ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลบางเตย อำเภอเมือง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 076-596214

7. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน หมู่ที่ 3 ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีครัวเรือนประมาณ 251 ครัวเรือน เป็นหมู่บ้านในหุบเขา มีป่าดงดิบล้อมรอบแบบตัว U บนเทือกเขาที่มีน้ำตกที่สวยงามและมีสัตว์ป่าที่ยังเหลืออยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และสวนผลไม้

วิสัยทัศน์ (Vission) “เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและเกษตรชีวภาพแบบยั่งยืน ที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมในจังหวัดพังงา ภายใน 3 ปี”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอนมีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 18 คน รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายประพันธ์	เข้าน้อง	ประธาน
2. นายสำราญ	เรื่องยุทธ	รองประธาน
3. นายอาคม	กาละสังข์	รองประธาน
4. นางเพ็ญจันทร์	รักษา	เลขานุการ
5. นางจันทร์ธา	มงคลจามร	ฝ่ายบัญชี
6. นายสนิท	ก้อนทอง	เหรัญญิก
7. นายพัลลภ	แสนทองเมือง	ประชาสัมพันธ์
8. นางกรรณิการ์	คงสวัสดิ์	ฝ่ายจัดบ้าน
9. นายปราโมทย์	นพฤทธิ	ฝ่ายจัดรถ
10. นางวิไลพร	เข้าน้อง	ฝ่ายต้อนรับ
11. นายมณูญ	นพฤทธิ	ฝ่ายกิจกรรม

กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูขยาย

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน ได้จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนี้ โปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน (อัตราค่าบริการนักท่องเที่ยว 850 บาท /คน)

1. เที่ยวชมกลุ่มไม้กวาดดอกอ้อของแม่บ้านหมู่ 7
2. เที่ยวชมกลุ่มเลี้ยงผึ้งหมู่ 1
3. เที่ยวชมกลุ่มทำขนมของแม่บ้านหมู่ที่ 2 หมู่ที่
4. ชมกิจกรรมรำโนราห์ของเด็กโรงเรียน หมู่ 5 และเข้าที่พัก
5. เที่ยวชมวัดหลวงตาเกษิ และชมล้อเครื่องบินโบอิง 737 ที่เกิดอุบัติเหตุที่หมู่ 5
6. เที่ยวชมน้ำตกช้างนอน (elephant sleep) เดินป่าชมการอนุรักษ์ กุ้งแค็บ- ปลา
7. ให้นักท่องเที่ยวปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก – ปล่อยปลา-กุ้ง

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นายประพันธ์ เช้าฉ่อง กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน หมู่ที่ 3 ตำบลลำไย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08 – 1080 - 1589

8. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เป็นหมู่บ้านที่ยกบ้านเรือนเหนือน้ำ มีครัวเรือนประมาณ 188 หลังคาเรือน ชาวบ้านนับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพประมง และทำสวน พื้นที่รอบหมู่บ้านเป็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ บ้านเกาะไม้ไผ่ต้องมาลงเรือที่ท่าด่านพังงาเบย์ ประมาณ 20 นาที เพื่อเข้าหมู่บ้าน

วิสัยทัศน์ (Vission) “โฮมสเตย์บ้านเกาะไม้ไผ่ จะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในจังหวัดพังงาภายใน 5 ปี โดยจะเพิ่มจำนวนลูกค้าให้ได้ปีละ 10 %”

จำนวนสมาชิก กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 18 คน
รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

1. นายอาริต สุทธิเส็ม	ผู้จัดการทั่วไป
2. นายลูตดิน วารีศรี	ฝ่ายการตลาด
3. นายเสาด๊ะ สีมั่น	ฝ่ายต้อนรับ
4. นางสาวชอพียะ วิรัชพงศ์	ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม
5. นางสาวพิมภา วารีศรี	ฝ่ายการเงินและบัญชี
6. นางอารยา สันสมุทร	ฝ่ายการเงินและบัญชี
7. นายอาทิตย์ศักดิ์ วารีศรี	ฝ่ายกิจกรรมและนำเที่ยว

8. นายหมวด หอมหวาน ฝ่ายกิจกรรมและนันทนาการ
กิจกรรมการท่องเที่ยว/ดูชาย

1. ปลูกป่าชายเลน
2. ชมกลุ่มเลี้ยงปูดำ
3. ชมรอยพระพุทธรูป
4. เดินป่าชมกล้วยไม้ป่า
5. ชมหินแปลก
6. ขึ้นเขาจุดชมวิว

สถานที่ที่สามารถติดต่อได้และหมายเลขโทรศัพท์ นางพิมพ์ภา วาริศรี กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา หมายเลขโทรศัพท์ 08 – 5792- 9587

6.2 กิจกรรมร่วมของเครือข่าย

ในการขับเคลื่อนเครือข่ายร่วมกัน ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ ที่กำหนดร่วมกันตามแผนทิศทางการดำเนินงาน มีกิจกรรมที่เครือข่ายร่วมกันดำเนินการในระหว่างเดือนเมษายน 2551 - มีนาคม 2552 รายละเอียดดังนี้

6.2.1 เครือข่ายจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยกำหนดพบกันในวันที่ 4 ของทุกเดือน ในรอบปีที่ผ่านมา มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 18 ครั้ง

6.2.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มท่องเที่ยว โดยจัดให้มีบทบาทสมมุติ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนสมมุติบทบาทเป็นนักท่องเที่ยว โดยส่งตัวแทนกลุ่มละ 2-3 คน ไปเยี่ยมชมเยือนกลุ่มท่องเที่ยวในเครือข่ายในฐานะนักท่องเที่ยว และกลุ่มผู้ถูกมาเยือน ก็ต้องเตรียมการต้อนรับเสมือนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยว และมีการสรุปถึงข้อบกพร่อง พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น ในรอบปีที่ผ่านมาดำเนินการไปแล้ว 1 ครั้ง ณ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุในตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

6.2.3 การฝึกอบรมและศึกษาดูงาน กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนในเครือข่าย ได้นำสมาชิกในกลุ่ม จำนวน 50 คน ร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยใช้งบประมาณของจังหวัดพังงา (งบพัฒนาจังหวัด) ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ชุมชนเกาะพิทักษ์ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และชุมชนบ้านลิเล็ค อำเภอขุนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.2.4 เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน ร่วมจัดงานเปิดตัวเครือข่ายและแถลงข่าว การจัดงานเทศกาลท่องเที่ยวเชิงเกษตร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2552 ณ ชุมชนบ้านโคกไคร ตำบลมะรุ่ย อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา โดยเครือข่ายได้เชิญผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา หน่วยงานใน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดพังงา และคณะผู้สื่อข่าว เพื่อเปิดตัวเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนจังหวัดพังงา และแถลงการณ์จัดงานเทศกาลท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา เป็นผู้สนับสนุน

6.2.5 การประชาสัมพันธ์ เครือข่ายร่วมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว โดยจัดทำเป็นแผ่นพับ ทั้งภาคภาษาไทย ภาคภาษาอังกฤษ ป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดทำเว็บไซต์ของเครือข่าย (อยู่ระหว่างการจัดจ้าง) การจัดนิทรรศการการท่องเที่ยวในนามเครือข่าย

6.2.6 การจัดทำแผนที่ทางเครือข่าย กลุ่มท่องเที่ยวที่ร่วมตัวกันเป็นเครือข่าย ได้ร่วมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อจัดทำแผนที่ทางการดำเนินงาน สามารถกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ 5 ประการ และกลยุทธ์ 24 กลยุทธ์

6.2.7 การจัดทำโครงการเพื่อของงบประมาณสนับสนุน จากหน่วยงานราชการ ซึ่งได้รับงบประมาณจากจังหวัดพังงา จำนวน 1,300,000 บาท ผ่านสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา และสำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา

6.3 รายได้และรายจ่าย

จากการติดตามในการดำเนินงานของเครือข่าย จุดอ่อนสำคัญประการหนึ่งของกลุ่มต่าง ๆ คือ การไม่บันทึกบัญชีแสดงแหล่งที่มาของรายได้ และค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการวิจัยเพื่อสามารถแสดงให้เห็นว่า การจัดการท่องเที่ยวชุมชน สามารถเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้แก่ชุมชนได้นั้น อาจจะไม่สามารถตอบได้ชัดเจน ในรอบระยะเวลา 1 ปี ที่ดำเนินการวิจัย และต้องยอมรับความจริงว่ากลุ่มท่องเที่ยวชุมชนที่ร่วมตัวกันเป็นเครือข่าย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำเนินการท่องเที่ยวชุมชนมาก่อน การดำเนินการส่วนใหญ่ จะเป็นการพัฒนา การเตรียมการ ซึ่งต้องใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก และสำหรับรายได้ที่ได้จากการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวยังมีน้อย ซึ่งมีข้อมูลรายได้และรายจ่าย ระหว่าง เดือนเมษายน 2551 - เดือนมีนาคม 2552 ของกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้จากการสอบถาม ดังนี้

1. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 113 คน แยกเป็นนักท่องเที่ยว 32 คน ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว 47 คน ผู้สื่อข่าว 34 คน มีรายรับ 17,800 บาท รายจ่าย 35,992 บาท

2. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนพรุใน มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 79 คน แยกเป็นบทบาทสมมุติเป็นนักท่องเที่ยวของเครือข่าย 67 คน ผู้สื่อข่าว 12 คน มีรายรับ 54,000 บาท รายจ่าย 70,720 บาท

3. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง มีจำนวนกิจกรรมเรือนำเที่ยวรวม 411 ครั้ง มีนักท่องเที่ยวรวม 3,338 คน มีรายรับ 94,140.- บาท รายจ่าย 23,175 บาท กิจกรรมโฮมสเตย์ 3 ครั้ง รวม 30 คน ผู้สื่อข่าว 12 คน มีรายรับ 21,560.-บาท รายจ่าย 21,560 บาท

4. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางพัฒนา มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 448 คน กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 75 คน นักท่องเที่ยว 353 คน ผู้สื่อข่าว 20 คน มีรายรับ 448,000 บาท รายจ่าย 313,600 บาท

5. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 530 คน นักท่องเที่ยว 470 คน ผู้สื่อข่าว 35 คน ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว 25 คน มีรายรับ 282,000 บาท รายจ่าย 272,600 บาท

6. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 60 คน เป็นนักศึกษาเข้ามาศึกษาดูงาน จำนวน 60 คน ไม่มีรายรับ และมีรายจ่าย 12,000 บาท

7. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้ มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 75 คน ฝึกอบรม 60 คน ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว 15 คน มีรายรับ 37,500 บาท รายจ่าย 26,250 บาท

8. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 25 คน แสดงบทบาทสมมุติเป็นนักท่องเที่ยว 5 คน นักศึกษาเข้ามาศึกษาดูงาน 20 คน มีรายรับ 7,600 บาท รายจ่าย 45,550 บาท

6.4 นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา ในรอบปีที่ผ่านมา (เมษายน 2551 - มีนาคม 2552) ทีมวิจัยเห็นว่า มีนวัตกรรมที่เครือข่ายได้ร่วมสร้างสรรค์หลายประการ เกิดโปรแกรมการท่องเที่ยวของกลุ่ม สำหรับโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ได้จัดไว้เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจะมีให้เลือกหลายรูปแบบ ดังนี้

6.4.1 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะนก

แพ็คเกจที่ 1 รุ่งอรุณ ตรึงตา ตรึงใจ : 2 วัน 1 คืน

วันที่แรก เดินทางเข้าถึงกลุ่มท่องเที่ยวบ้านเกาะนกชิมผลไม้ นานาชนิด นำเข้าสู่บ้านพัก นั่งเรือชมความงามของวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ร่วมปลูกป่า ดำน้ำ รับประทานอาหารกลางวัน เก็บหอยหวาน กลับที่พัก ตกปูดำ รับประทานอาหารเย็นและพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับคนในชุมชน พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2 ขึ้นชมวิวิวทิวทัศน์ 2 ทะเล จิบกาแฟ ชมการทำกรงเหยื่อของชุมชน สวนลำไย กลุ่มดอกไม้ การทำข้าวไร่ รับประทานอาหารเช้า เก็บลอบปูดำ ชมฝูงไก่อป่าและนกป่า ชมเหมืองแร่ในอดีตและร่วมสาธิตร่อนแร่

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าประกันชีวิต ค่านำเที่ยว เรียบร้อยแล้ว /เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-น้ำลง

แพ็คเกจที่ 2 ยามบ่าย สบายตา สบายใจ : 2 วัน 1 คืน

วันแรก เดินทางเข้าถึงกลุ่มท่องเที่ยวบ้านเกาะนกชิมผลไม้ นานาชนิด นำเข้าสู่บ้านพัก ร่วมรับประทานอาหารเย็น พบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับคนในชุมชน พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2 ขึ้นชมวิวิททัศน์ 2 ทะเล จิบกาแฟ ชมการทำการเกษตรของชุมชน สวนลำไย กลุ่มดอกไม้ การทำข้าวไร่ รับประทานอาหารเช้า ชมเหมืองแร่ในอดีตและร่วมสาธิตร่อนแร่ นั่งเรือชมความงามของวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ร่วมปลูกป่า ดำน้ำ รับประทานอาหารกลางวัน เก็บหอยหวาน

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าประกันชีวิต คำน่าเที่ยว เรียบร้อยแล้ว /เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-น้ำลง

แพ็คเกจที่ 3 ธรรมชาติทะเล : 1 วัน

วันแรก เดินทางเข้าถึงกลุ่มท่องเที่ยวบ้านเกาะนกชิมผลไม้ นานาชนิด ชมสวนลำไยในภาคใต้ ร่วมทำข้าวไร่ ชมเหมืองแร่ในอดีต นั่งเรือชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ร่วมปลูกป่า ดำน้ำ รับประทานอาหารเที่ยง เก็บหอยหวาน

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าประกันชีวิต คำน่าเที่ยว เรียบร้อยแล้ว /เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-น้ำลง

แพ็คเกจที่ 4 ธรรมชาติเกาะนก : 1 วัน

วันแรก เดินทางเข้าถึงกลุ่มท่องเที่ยวบ้านเกาะนกชิมผลไม้ นานาชนิด ชมสวนลำไยในภาคใต้ ร่วมทำข้าวไร่ ชมเหมืองแร่ในอดีตร่วมร่อนแร่ ชมสวนส้มและลองกองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ชมฝูงนกนานาชนิดตลอดจนไก่ป่า รับประทานอาหารเที่ยง เดินชมแนวเขตป่า โกงกาง เล่นน้ำทะเลจืด

หมายเหตุ รวมค่าอาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม คำน่าเที่ยว เรียบร้อยแล้ว

แพ็คเกจที่ 5 รวมมิตร จิตธรรมชาติ : 3 วัน 2 คืน

วันแรก เดินทางเข้าถึงกลุ่มท่องเที่ยวบ้านเกาะนกชิมผลไม้ นานาชนิด นำเข้าสู่บ้านพัก ชมสวนลำไยในภาคใต้ ร่วมทำข้าวไร่ นั่งเรือชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน ร่วมปลูกป่า ดำน้ำ ดูปะการัง รับประทานอาหารเที่ยง เก็บหอยหวาน กลับฝั่ง ชมเหมืองแร่ในอดีตร่วมร่อนแร่ รับประทานอาหารเย็น และพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับคนในชุมชน พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2 ขึ้นชมวิวิททัศน์ 2 ทะเล จิบกาแฟ ดูพระอาทิตย์ขึ้น รับประทานอาหารเช้า เดินทางจากเกาะนกเข้า บ้านโคกไคร นั่งเรือหางยาวไปถ้ำลอดลาถูกน พายเรือคยัค ชมความงามของถ้ำและป่าโกงกาง รับประทานอาหารเที่ยง พายเรือคยัคเที่ยวถ้ำลอดใหญ่ ถ้ำภาพเขียน นั่งเรือกับเข้าสู่ทำเรือโคกไคร เดินทางสู่บ้านบางพัฒนา เข้าที่พักร่วมรับประทานอาหารเย็นที่บ้านบางพัฒนา

วันที่ 3 ร่วมรับประทานอาหารเช้า เดินชมความงามของป่าโกงกาง ร่วมปลูกป่า ชื่อของฝากจากบางพัฒนา

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าประกันชีวิต คำน่าเที่ยว เรียบร้อยแล้วรวมท่องเที่ยว 3 กลุ่ม

6.4.2 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านสามช่อง

แพ็คเกจที่ 1 เที่ยวอ่าวพังงา : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ออกเดินทางโดยเรือหัวโทง บ้านสามช่อง ชมตะวันขึ้นที่อ่าวพังงา และความงามของหมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เกาะเจมส์บอนด์) ซึ่งประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่จำนวนมากมากกว่าร้อยเกาะ แต่ละเกาะล้วนมีรูปทรงลักษณะงดงามแปลกตา ตามจินตนาการของผู้พบเห็น และเกาะแก่งในอ่าวพังงายังมีถ้ำทางทะเลอันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำทะเล คลื่นลม เช่น ถ้ำลอด เขาพิงกัน เขาตะปู เขาหมาจู ถ้ำเพชร เขาเขียน เที่ยวชมวิถีชีวิต และชื่อของที่ระลึกของผู้คนบนเกาะปันหยี ซึ่งเป็นเกาะที่ไม่มีแผ่นดินที่ราบ มีหมู่บ้านชาวประมงราว 500 หลังคาเรือน ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ติดกันในทะเลรอบเกาะ อาหารมื้อเที่ยงที่เกาะปันหยี (เรือเหมาลำไม่เกิน 8 คน)

แพ็คเกจที่ 2 ศึกษาวิถีชีวิตชาวประมงบ้านสามช่อง : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ชมวิถีชีวิตของชาวประมง เช่น อวนปู อวนกุ้ง อวนปลา โดยนั่งเรือหัวโทงไปกับชาวประมง ศึกษาธรรมชาติทางทะเลรอบเกาะ นำเที่ยวในชุมชนและการศึกษาการทำประมงพื้นบ้าน นำปูไข่ไปปล่อยในธนาคารปู เพื่อขยายพันธุ์ปูสู่ท้องทะเล รับประทานอาหารมื้อเที่ยงกับชาวประมง หรือนำอาหารทะเลที่หาได้ไปประกอบอาหารด้วยตนเอง และปลูกป่าชายเลนไว้เป็นที่ระลึก นักท่องเที่ยวจะได้ศึกษาศิลปะมวยไทย และถ่ายภาพด้วยเครื่องแต่งกายชุดพื้นเมืองไว้เป็นที่ระลึก

แพ็คเกจที่ 3 พายเรือคายัคศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านโคกไคร - สามช่อง :

2 วัน 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ ชมความงามของหมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เกาะเจมส์บอนด์) เขาพิงกัน เขาตะปู ถ้ำลอด เขาหมาจู เขาเขียน และยังสามารถเที่ยวชมวิถีชีวิตและชื่อของที่ระลึกของผู้คนบนชุมชน เกาะปันหยี ชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านสามช่อง แล้วเดินทางต่อไปยังบ้านโคกไคร พายเรือคายัคศึกษาพืชสมุนไพรและระบบนิเวศป่าชายเลน ชมป่าโกงกาง เรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนโดยการนั่งเรือคายัคที่น่าสนุก ตื่นตากับชีวิตธรรมชาติ เพลิดเพลินกับทิวเขาอันสวยงามของภูเขาที่ตั้งตระหง่านอยู่กลางน้ำ เรียนรู้ พืชพรรณสมุนไพรและสัตว์น้ำป่าชายเลนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเภสัชกรแผนไทย

6.4.3 กลุ่มบางพัฒน์โฮมสเตย์

แพ็คเกจที่ 1 - Sunrise Bangpat : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ออกเดินทางโดยเรือหัวโทง บ้านบางพัฒน์ ชมตะวันขึ้นที่อ่าวพังงา และความงามของหมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เกาะเจมส์บอนด์) ซึ่งประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่จำนวนมากมากกว่าร้อยเกาะ แต่ละเกาะล้วนมีรูปทรงลักษณะงดงามแปลกตา ตามจินตนาการของผู้พบเห็น และเกาะแก่งในอ่าวพังงายังมีถ้ำทางทะเลอันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำทะเล คลื่นลม เช่น ถ้ำลอดใหญ่ ถ้ำลอดน้อยที่เกาะพนัก ซึ่งเป็น Unseen Thailand “ถ้ำลอดเกาะพนัก ถ้ำทะเล

ที่กำเนิดจากแรงกดดันของคลื่น ทะเลหลวงจนเป็นโพรงให้ผู้คนคืบคั้นเข้าไปค้นหา ใครจะเชื่อว่า ด้วยเรือแคนูลำน้อย ๆ ฝ่าความมืดเข้าไปในยามที่น้ำลด ทะเลสาบสีใสรวมกรดแวดล้อมด้วยภูผาก็จะปรากฏอยู่ตรงหน้า ราวกับมิติลับที่คืนกลับสู่โลกแห่งความเป็นจริง” เกาะหนังกลุ่มเหลลาคาหยาน้อย เหลลาคาหยายใหญ่ เกาะห้อง เขาพิงกัน เขาตะปู ถ้ำลอด เขาหมากู ถ้ำเพชร เขาเขียน เที่ยวชมวิถีชีวิต และซื้อของที่ระลึกของผู้คนบนเกาะปันหยี ซึ่งเป็นเกาะที่ไม่มีแผ่นดินที่ราบ มีหมู่บ้านชาวประมงราว 500 หลังคาเรือน ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ติดกันในทะเลรอบเกาะ อาหารมือเที่ยงที่เกาะปันหยี (เรือเหมาลำ ไม่เกิน 8 คน)

แพ็คเกจที่ 2 - Life Style Bangpat : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ชมวิถีชีวิตของชาวประมง เช่น อวนปู อวนกุ้ง อวนปลา โดยนั่งเรือหัวโทงไปกับชาวประมง ศึกษาธรรมชาติทางทะเลรอบเกาะ นำเที่ยวในชุมชนและการศึกษาการทำประมงพื้นบ้าน นำปูไข่ไปปล่อยในธนาคารปู เพื่อขยายพันธุ์ปูสู่ท้องทะเล รับประทานอาหารมือเที่ยงกับชาวประมง หรือนำอาหารทะเลที่หาได้ไปประกอบอาหารด้วยตนเอง และปลูกป่าชายเลนไว้เป็นที่ระลึก

แพ็คเกจที่ 3 - Amazing Bangpat : ไม่พักค้างคืน อาหาร 1 มื้อ

ออกเดินทางโดยเรือหัวโทง บ้านบางพัฒนา ชมความงามของหมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เกาะเจมส์บอนด์) เขาพิงกัน เขาตะปู ถ้ำลอด เขาหมากู เขาเขียน และยังสามารรถเที่ยวชมวิถีชีวิตและซื้อของที่ระลึกของผู้คนบนชุมชนเกาะปันหยีซึ่งเป็นเกาะที่ไม่มีแผ่นดินที่ราบ แต่ยังมีหมู่บ้านชาวประมงราว 500 หลังคาเรือน ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ติดกันในทะเลรอบเกาะ อาหารมือเที่ยงที่บ้านบางพัฒนา ใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 3 ชั่วโมง (ราคาเรือเหมาลำ ไม่เกิน 8 คน)

6.4.4 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโคกไคร

แพ็คเกจที่ 1 KCT- 01 พายเรือคายัคศึกษาพืชสมุนไพรและระบบนิเวศป่าชายเลน

ช่วงเช้า ลงเรือ ณ ท่าเรือบ้านโคกไคร ชมป่าโกงกาง เรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนโดยการนั่งคายัค ที่สวนกุศลสถานแห่งความรู้พืชสมุนไพรไทย เพลิดเพลินกับบรรยากาศริมกินนนานาพืชพรรณ โดยผู้ชำนาญการเกษตรแผนไทย อาหารเที่ยงระหว่างทาง ใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 3 ชั่วโมง

แพ็คเกจที่ 2 KCT- 02 พายเรือคายัคสำรวจถ้ำภาพเขียนสีโบราณ/ถ้ำลอด/ลาถุน

ลงเรือท่าเรือบ้านโคกไครในตอนเช้า โดยเรือหางยาว ชมทิวทัศน์สองฝั่งคลองมะรุ่ย ชมภูเขาหินปูน ถ้ำแปลกตา และภาพเขียนสีโบราณที่มีอายุกว่า 3,000 ปี ลงนั่งเรือคายัคชมถ้ำลอดที่แปลกตาซึ่งไม่เหมือนกับที่ใด ปลายสุดอุโมงค์ถ้ำลอดจะพบกับลาถุนที่สวยงาม พักรับประทานอาหารเที่ยง ณ ร้านอาหารเรือแพ และขึ้นเรือหางยาว เดินทางกลับ

6.4.5 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านพรุใน

แพ็คเกจที่ 1 รวม : 2 วัน 1 คืน พร้อมอาหาร 5 มื้อ

วันแรกเดินทางออกจากท่าเรือภูเก็ต ถึงเกาะยาว ฟังการบรรยาย เข้าที่พัก รับประทานอาหารเที่ยง เที่ยวเกาะไข่นอก เกาะไข่นอก เล่นน้ำ ดำน้ำดูปะการัง ให้อาหารปลา รับประทานอาหารว่าง เดินทางกลับที่พัก รับประทานอาหารค่ำ พักผ่อน

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า นั่งรถเที่ยวรอบเกาะ ชมวิธีการทำปลากระตัก การทำลอบดักปลา ชมความสามารถของลิง สัมผัสวิถีชุมชนชาวประมง รับประทานอาหารเที่ยง ณ บริเวณท่าเรือไล่จาก เดินทางกลับภูเก็ต

แพ็คเกจที่ 2 เที่ยวเกาะ: 1 วัน 1 คืน พร้อมอาหาร 4 มื้อ

วันแรก เดินทางออกจากท่าเรือภูเก็ต ถึงเกาะยาว ฟังการบรรยาย เข้าที่พัก รับประทานอาหารเที่ยง เที่ยวเกาะไข่นอก เกาะไข่นอก เล่นน้ำ ดำน้ำดูปะการัง ให้อาหารปลา รับประทานอาหารว่าง เดินทางกลับที่พัก รับประทานอาหารค่ำ พักผ่อน

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า 08.00 น.เดินทางกลับภูเก็ต

แพ็คเกจชมวิถีชีวิตชุมชน: 1 วัน 1 คืน พร้อมอาหาร 4 มื้อ

วันแรก เดินทางออกจากท่าเรือภูเก็ต ถึงเกาะยาว ฟังการบรรยาย เข้าที่พัก รับประทานอาหารเที่ยง นั่งรถเที่ยวรอบเกาะ ชมวิธีการทำปลากระตัก การทำลอบดักปลา ชมความสามารถของลิง สัมผัสวิถีชุมชนชาวประมง รับประทานอาหารค่ำ เข้าที่พัก

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า 08.00 น.เดินทางกลับภูเก็ต

แพ็คเกจที่ 3 ตกปลา: 1 วัน 1 คืน พร้อมอาหาร 4 มื้อ

วันแรก เดินทางออกจากท่าเรือภูเก็ต ถึงเกาะยาว ฟังการบรรยาย เข้าที่พัก รับประทานอาหารเที่ยง นั่งเรือออกตกปลา ชมธรรมชาติกลางทะเล การจับปลากระตัก สัมผัสการทำประมงพื้นบ้าน เดินทางกลับที่พัก รับประทานอาหารค่ำ พักผ่อน

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า 08.00 น.เดินทางกลับภูเก็ต

6.4.6 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางเตยใต้

แพ็คเกจที่ 1 โปรแกรมชมวิถีชาวบ้าน : 2 วัน 1 คืน

วันแรก ตอนเช้าขึ้นเขาชมวิวในหมู่บ้าน นั่งเรือให้อาหารปลาในฝายเก็บน้ำ และพายเรือแจวชมวิถีชีวิตระหว่างทาง เข้าที่พัก รับประทานอาหารเที่ยง ช่วงบ่ายลงทะเล พายเรือชมป่าโกงกาง วิถีประมงชายฝั่ง เดินทางกลับที่พัก รับประทานอาหารค่ำ พักผ่อน

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า ชมกลุ่มอาชีพทำนาผักบุ้ง ลูกชก เดินชมภูเขาหิน พรรณไม้ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าประกันชีวิต ค่าน้ำเที่ยว เรียบร้อยแล้ว /เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-น้ำลง

แพ็คเกจที่ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีอยู่ 4 ถ้ำ

ตอนเช้า ลงเรือที่บ้านบางเตยใต้ ชมถ้ำงาม ที่เรียกว่าถ้ำงามเพราะข้างในถ้ำมีหินงอกหินย้อย ชมถ้ำเก่า เมื่อก่อนสามารถเข้าไปเอ็กซ์ไทม์มาจุ่มหัวกล้ำปลุกข้าว สีของดินเหมือนสีซี้เข้ามาจากมูลค้างคาวและซาก ชมถ้ำสามหาบ และถ้ำสองปาก

หมายเหตุ รวมค่าที่พัก อาหาร ร่วมบริจาคเพื่อสิ่งแวดล้อม ค่าเรือ ค่าน้ำดื่มที่เตรียมเรียบร้อยแล้ว /เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับน้ำขึ้น-น้ำลง

6.4.7 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านช้างนอน

แพ็คเกจที่ 1 โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : 2 วัน 1 คืน

วันที่แรก นักท่องเที่ยวเดินทางถึงบ้านช้างนอนในตอนเที่ยง และเข้าพักรับประทานอาหารพื้นเมือง ตอนบ่ายชมการผลิตไม้กวาดดอกอ้อของกลุ่มแม่บ้าน หมู่ 7 ชมการเลี้ยงผึ้ง หรือการหาน้ำผึ้งป่า หมู่ 1 ชมการทำขนมพื้นเมือง หมู่ 2, หมู่ 6 เดินทางกลับที่พัก รับประทานอาหารค่ำ หลังรับประทานอาหารเย็นชมการแสดงรำโนราห์ของเด็ก ๆ หมู่ 5 เข้าที่พัก

วันที่ 2 รับประทานอาหารเช้า เที่ยวชมวัดหลวงตาเกษิ และชมซากลื้อเครื่องบินโบราณ 737 ที่เกิดอุบัติเหตุตก หมู่ 5 เที่ยวชมน้ำตกช้างนอน เดินป่า ชมสัตว์น้ำ กุ้งแค็บ ปลา นานาชนิด ให้นักท่องเที่ยวปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก นักท่องเที่ยวเดินทางกลับ

6.4.8 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่

แพ็คเกจที่ 1 ตะวันขึ้นที่อ่าวพังงา : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ออกเดินทางโดยเรือหัวโทง จากกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเกาะไม้ไผ่ ชมตะวันขึ้นที่อ่าวพังงา และความงามของหมู่เกาะในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (เกาะเจมส์บอนด์) ซึ่งประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่จำนวนมากมากกว่าร้อยเกาะ แต่ละเกาะล้วนมีรูปทรงสวยงามแปลกตา เช่น เขาพิงกัน เขาตะปู ถ้ำลอด เขาหมาจู ถ้ำเพชร เขาเจ็ยน เที่ยวชมวิถีชีวิต และซื้อของที่ระลึกของผู้คนบนเกาะปันหยี ซึ่งเป็นเกาะที่ไม่มีแผ่นดินที่ราบ มีหมู่บ้านชาวประมงราว 500 หลังคาเรือน ปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ติดกันในทะเลรอบเกาะ อาหารมื้อเที่ยงที่เกาะปันหยี เดินทางกลับถึงบ้านเกาะไม้ไผ่ (เรือเหมาลำ ไม่เกิน 8 คน)

แพ็คเกจที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนเกาะไม้ไผ่ : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ

ชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ เช่น ศึกษารอยพระพุทธรูป หินแปลก หินหอย หินหมี เดินเที่ยวชมป่าชายเลน และดอกกล้วยไม้ นานาชนิด ขึ้นเขาชมวิว เห็นทิวทัศน์อันงดงามของเกาะไม้ไผ่ ชมวิถีชีวิตชุมชนและการศึกษาการทำประมงพื้นบ้าน โดยนั่งเรือหัวโทงไปกับชาวประมง ศึกษาธรรมชาติทางทะเลบริเวณเกาะไม้ไผ่ นำพันธุ์ปูดำไปปล่อยในธนาคารปูเพื่อขยายพันธุ์ปูสู่ท้องทะเล รับประทานอาหารมื้อเที่ยงกับชาวประมง และปลูกป่าชายเลนไว้เป็นที่ระลึก

แพ็คเกจที่ 3 มหัศจรรย์ Unseen In Phang-nga : พัก 1 คืน พร้อมอาหาร 3 มื้อ
ออกเดินทางโดยเรือหัวโทง บ้านเกาะไม้ไผ่ ชมความงามของหมู่เกาะในอ่าว
พังงา และ เที่ยวชมถ้ำลอดใหญ่ ซึ่งเป็น Unseen In Phang-nga เป็นถ้ำทางทะเลอันเกิดจากการกัด
เซาะของน้ำทะเลคลื่น ลม มีความสวยงามแปลกตาอย่างที่ไม่เคยพบเห็นที่ไหนในโลก รับประทานอาหาร
อาหารมื้อเที่ยงบนเรือซึ่งล่องทะเลบริเวณถ้ำลอดใหญ่ ด้วยบรรยากาศของธรรมชาติที่คงความอุดม
สมบูรณ์ของป่าไม้ชายเลนอัน เป็น แปลงเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 3
ชั่วโมง (ราคาเรือเหมาลำ ไม่เกิน 8 คน)

แพ็คเกจที่ 4 พายเรือคายัคศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านโคกไคร : พัก 2
คืน พร้อมอาหาร 6 มื้อ เดินทางไปยังบ้านโคกไคร พายเรือคายัคศึกษาพืชสมุนไพรและระบบ
นิเวศป่าชายเลน ชมป่าโกงกาง เรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนโดยการนั่งเรือคายัคที่น่าสนุก ตื่นตา
กับชีวิตธรรมชาติ เพลิดเพลินกับทิวเขอันสวยงามของภูเขาที่ตั้งตระหง่านอยู่กลางน้ำ เรียนรู้พืช
พรรณสมุนไพรและสัตว์ น้ำป่าชายเลน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรม ไทย แล้วเดินทางต่อไป
ยังชุมชนบ้านเกาะไม้ไผ่ ลงเรือ ณ ท่าเรือท่าด่าน ต.เกาะปันหยี่ ไปชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านเกาะไม้
ไผ่ เช่น ศึกษารอยพระพุทธบาท ชมหินแปลก หินหอย หินหมี เดินเที่ยวชมป่าชายเลน และดอก
กล้วยไม้نانาชนิด ขึ้นเขาชมวิว เห็นทิวทัศน์อันงดงามของเกาะไม้ไผ่ ชมวิถีชีวิตชุมชนและ
การศึกษาการทำประมงพื้นบ้าน โดยนั่งเรือหัวโทงไปกับชาวประมง ศึกษาธรรมชาติทางทะเล
บริเวณเกาะไม้ไผ่ นำพันธุ์ปูดำไปปล่อยในธนาคารปู เพื่อขยายพันธุ์ปูสู่ท้องทะเล รับประทานอาหาร
อาหารมื้อเที่ยงกับชาวประมง และปลูกป่าชายเลนไว้เป็นที่ระลึก

บทที่ 5

สรุป / ทิศทางอนาคต

เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงา วิวัฒนาการมาจากเครือข่ายโฮมสเตย์ (Home Stay) จังหวัดพังงา มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องภายใต้ภาคีพันธมิตร **เครื่องมือในการปรับกระบวนการทัศน์แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** ได้แก่ กิจกรรม การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างบทบาทสมมุติ การพบปะสมาชิกภาคี การศึกษาดูงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมประจำเดือน การผลักดันให้เครือข่ายและภาคีมีแผนในการกำหนดทิศทาง การผลักดันให้มีศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนและการพบผู้สื่อข่าว ทำให้ภาคีเครือข่ายมีความรู้สึกใคร่ครวญอย่างเหนียวแน่น ในการช่วยเหลือกันเอง ไม่มีความคิดว่าเพื่อนทำธุรกิจเหมือนกันเป็นคู่แข่งแต่กลับมีความเอื้ออาทรต่อกันช่วยกันตามความสามารถของบุคคลและภาคี ตลอดจนถึงการจับมือกันทำโปรแกรมนำเที่ยวข้ามชุมชนด้วย

เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนมีเสน่ห์ในตัวเอง เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว **แนวทางการขยายผลไปสู่ภาคีพันธมิตรสำหรับผู้ประกอบการหรือชุมชนที่สนใจ** ต้องเผยแพร่ประสบการณ์ให้ชุมชนที่สนใจเข้าใจปัญหาและอุปสรรค เพื่อเตรียมตัวก่อนการตัดสินใจของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนขึ้น ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่ม การขยายภาคีให้มีความเป็นปึกแผ่น ให้เริ่มต้นจากการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อได้ศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับแนวคิดในการทำงานร่วมกันก่อน จนกระทั่งได้กลุ่มที่มีแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องต้องกันเข้าร่วมกันในเครือข่ายด้วยความสมัครใจ จากนั้นให้ขับเคลื่อนภาคีเครือข่ายไปด้วยกัน พร้อมกับจัดทำแผนทิศทางการพัฒนากลุ่มขึ้น ทดลองใช้จริงแล้วปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มของตนเอง ในลักษณะลองผิดลองถูก นำแนวทางที่ดีที่สุดกับกลุ่มไปปฏิบัติซ้ำ ขณะเดียวกันก็มีเพื่อนภาคีเครือข่ายให้คำปรึกษา พัฒนาการของภาคีจะค่อยๆขยายตัวได้รวดเร็วขึ้น เมื่อเวลาล่วงไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง (ชุมชนท่องเที่ยวเกาะพิทักษ์ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ใช้เวลาประมาณ 8 ปี ในการจัดการชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยว จนนักท่องเที่ยวตัดสินใจเข้าไปพักในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง)

ด้านศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ แนวทางการดำเนินงานเป็นไปเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้บริการแก่ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ หน่วยราชการ นักท่องเที่ยว นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ โดยดำเนินกิจกรรมและบริการในมิติพื้นฐาน ที่มุ่งบริการนักท่องเที่ยวให้สามารถรับรู้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ได้ทันที ได้แก่ เส้นทางคมนาคม แผนผังชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ คำขวัญ

เวลาเปิด-ปิด ศูนย์ฯ แผนผังโครงสร้างกลุ่มท่องเที่ยวและชุมชน เว็บไซต์การท่องเที่ยวชุมชน (เมนูนำเที่ยว) โบชัวร์โปรแกรมการท่องเที่ยว จดรับข้อตกลงจำหน่ายการให้บริการท่องเที่ยว กฎกติกาของชุมชนแจ้งให้นักท่องเที่ยวรับรู้ก่อนเข้าสู่ชุมชน การรักษาความปลอดภัยและสถานพยาบาลขั้นต้น ส่วนมิตติคุณภาพ มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ให้เป็นแหล่งเชื่อมโยงเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมของภาคีและเป็นแหล่งให้นักท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว ผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสืบค้นฐานข้อมูลของชุมชนที่ดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์จังหวัดพังงาและเผยแพร่ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แผนการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย เว็บไซต์การท่องเที่ยวชุมชน (เมนูกลุ่มท่องเที่ยว, เมนูชุมชนและกิจกรรมชุมชน) คนเล่าเรื่องราวชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านเช่น ธนาคารปู สมุนไพร พันธุ์ไม้ และการเลี้ยงผึ้ง เป็นต้น การปรับปรุงวิถีชีวิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้เช่น ถนนความรู้ ถนนกินได้ เป็นต้น การปักป้ายเชิญชวนนักท่องเที่ยวเพิ่มเติม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการสนับสนุนของรัฐที่เหมาะสม ได้แก่ การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การให้สถานศึกษาเข้าร่วมพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การจัดระบบการกำกับ ดูแล รักษาความปลอดภัย การจัดทำมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การยกระดับคุณภาพครัวเรือน การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าของภาคีซึ่งดำเนินการในระดับชุมชนเมื่อเปรียบเทียบกับ การจัดการท่องเที่ยวชุมชนในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม, อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่แล้ว สามารถยืนยันได้ว่านักท่องเที่ยวผู้มีสนิยมในการเดินทางไปสัมผัสการท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดพังงาได้โดยไม่ผิดหวัง ช่วงเวลานี้เครือข่ายซึ่งได้รับการบ่มเพาะมาเป็นเวลา 3 ปีแล้ว มีพัฒนาการให้เติบโตอย่างมั่นคงด้วยตนเอง ความสามารถจัดการเรื่องราวการท่องเที่ยวกันเองได้ด้วยการเอื้ออาทรต่อกัน เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับรู้ข่าวสารที่ ขจรขยายไปหลายทิศทางจะเข้าสู่ชุมชนเร็วขึ้น เป็นแรงเสริมให้มีการปรับตัวของเครือข่ายได้ รวดเร็วตามไปด้วย

ในอนาคต เครือข่ายจะเป็นผู้นำให้ชุมชนอื่นเอาเยี่ยงอย่างในการนำคุณค่าสภรณ์สู่สังคม ซึ่งประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเอง การรับผิดชอบตนเอง การเรียนรู้ประชาธิปไตย ความเที่ยงธรรม ความเสมอภาค ตลอดถึงคุณค่าทางจริยธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ การเปิดใจกว้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเอื้ออาทรต่อผู้อื่น นอกจากนี้ตัวตนของเครือข่ายเองเป็น เครือข่ายแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และ การมีส่วนร่วม นำไปสู่เส้นทางการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่เข้มแข็งให้เครือข่ายการท่องเที่ยว ชุมชนสามารถจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เกื้อหนุนกัน ระหว่างชุมชน

มีการจัดสวัสดิการสังคมให้ทั่วถึงและเป็นธรรม เมื่อถึงวันนั้นชุมชนคนพังงามีโอกาสได้สัมผัสคนต่างถิ่นทั้งในและนอกประเทศ สิ่งที่เราคาดหวังเหนือกว่ารายได้ คือ การถ่ายทอดภูมิปัญญาข้ามถิ่น การปรับปรุงคุณภาพชีวิตคนในชุมชนให้ดีขึ้นอย่างมีศักดิ์ศรีด้วยตนเอง การปลูกฝังคนให้รักและหวงแหนถิ่นเกิด หยุคการทำลายล้างสิ่งแวดล้อมรอบตัว ส่งผลให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสืบไป

อนึ่ง เนื่องจากการพัฒนาผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการพัฒนาชุมชนการท่องเที่ยวเป็นเวลาหนึ่งปี ชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาแตกต่างกัน บ้างก็อยู่ห่างไกล ขาดผู้นำที่เข้มแข็งและมุ่งมั่น ขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของคนในชุมชนที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่ต้น ทำให้ภาคีเครือข่ายที่มีพัฒนาการก้าวหน้าจำเป็นต้องขับเคลื่อนให้ถึงขั้นมีแผนทิศทางและแผนธุรกิจเพื่อดึงคุณักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชนให้รวดเร็วอย่างมีคุณภาพ ที่มุ่งหวังให้นักท่องเที่ยวกลับไปด้วยความประทับใจ ส่วนภาคีเครือข่ายที่ปรับตัวได้เข้าถือเป็นกลุ่มเตรียมการพัฒนาในอนาคต ซึ่งเครือข่ายได้ใช้วิธีการเชื่อมสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมประจำเดือน การช่วยเหลือในการทำแผนธุรกิจ การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงระหว่างชุมชนที่เป็นภาคีเครือข่ายด้วยกันโดยไม่ทอดทิ้งกัน